

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

»

ΣΧΟΛΗ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΙ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΡΑΠΕΖΙΚΗΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΣΤΗ
«ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ» ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΥΣΗ
«ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ»
Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία

Οικονομική Μεγέθυνση και Δημοκρατία

ΤΟΥ

ΠΑΤΑ ΛΑΖΑΡΟΥ
ΜΧΡΗ2118

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ:ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ
ΣΤΕΦΑΝΑΔΗΣ
ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ:ΝΙΚΟΛΑΟΣ
ΑΠΕΡΓΗΣ
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΒΟΛΙΩΤΗΣ

Περίληψη

Στην παρούσα εργασία εξετάζεται πρώτον η έννοια της δημοκρατίας, με ανάλυση του ορισμού, των προϋποθέσεων της, και της ιστορικής της εξέλιξης από την αρχαιότητα έως τις μέρες μας. Δίνεται έμφαση στους θεμέλιους πυλώνες και τα χαρακτηριστικά της δημοκρατίας, καθώς και στις αντιθέσεις μεταξύ αρχαίας και νεωτερικής δημοκρατίας. Εξετάζεται επίσης η έννοια των πολιτικών συστημάτων και η σχέση των πολιτικών θεσμών με την ανάπτυξη. Στο δεύτερο κεφάλαιο, εστιάζουμε στη μοντερνοποίηση και τη σύνδεσή της με τη δημοκρατία. Εξηγείται η έννοια της μοντερνοποίησης, με εστίαση στην κλασική θεωρία μοντερνοποίησης και τα στάδιά της. Επιπλέον, αναλύεται η θεωρία του Lipset (1959), εξετάζοντας τη σχέση μεταξύ μοντερνοποίησης και δημοκρατίας.

Επίσης εξετάζουμε τη σχέση μεταξύ του εισοδήματος ανά κεφαλή και της δημοκρατίας. Βρήκαμε πως συνήθως υπάρχει θετική σχέση ανάμεσα στην οικονομική ευημερία και τη σταθερότητα της δημοκρατίας. Επιπλέον, αναφέραμε ότι ορισμένες θεωρίες υποστηρίζουν πως η δημοκρατία αποτελεί προϋπόθεση για την οικονομική ανάπτυξη.

Ωστόσο, επισημάναμε πως αυτή η σχέση είναι πολύπλοκη και υπάρχουν πολλοί παράγοντες που μπορούν να την επηρεάσουν. Επίσης, αναγνωρίσαμε ότι υπάρχουν εξαιρέσεις, όπου πλούσιες χώρες δεν είναι δημοκρατίες και αντίστροφα, λόγω πολιτικών και πολιτιστικών παραδόσεων.

Στο ερευνητικό μέρος εξετάσαμε τη σχέση μεταξύ δημοκρατίας και οικονομικής μεγέθυνσης σε πέντε χώρες: Ηνωμένες Πολιτείες, Ηνωμένο Βασίλειο, Καναδάς, Αυστραλία και Ελλάδα. Με τη χρήση στατιστικών μεθόδων, όπως η γραμμική παλινδρόμηση, αναλύονται οι τάσεις των δεδομένων για τη διάρκεια δεκαετίας (2010-2021).

Από τα αποτελέσματα προκύπτει ότι υπάρχει θετική συσχέτιση μεταξύ του επιπέδου δημοκρατίας και του ΑΕΠ ανά κεφαλή. Οι χώρες με υψηλότερα επίπεδα δημοκρατίας φαίνεται να έχουν επίσης υψηλότερα επίπεδα οικονομικής ανάπτυξης. Ωστόσο, αυτή η σχέση δεν είναι απολύτως γραμμική και μπορεί να επηρεάζεται από διάφορους παράγοντες.

Το περιεχόμενο αυτής της έρευνας αναδεικνύει τη σημασία της εξέτασης της σχέσης ανάμεσα στη δημοκρατία και την οικονομική μεγέθυνση, διότι αυτή η συσχέτιση έχει σημαντικές επιπτώσεις για την πολιτική λήψη και την ανάπτυξη των χωρών. Παρά τους περιορισμούς και τις πιθανές αδυναμίες της έρευνας, τα αποτελέσματα προσφέρουν σημαντικές ενδείξεις για την κατανόηση της

πολυπλοκότητας της σχέσης ανάμεσα στην πολιτική δομή και την οικονομική ανάπτυξη.

Abstract

In this thesis, the concept of democracy is examined first, with an analysis of its definition, its conditions, and its historical evolution from antiquity to the present day. Emphasis is placed on the fundamental pillars and characteristics of democracy, as well as the contrasts between ancient and modern democracy. The concept of political systems and the relationship of political institutions to development are also examined. In the second chapter, we focus on modernization and its connection with democracy. The concept of modernization is explained, focusing on classical modernization theory and its stages. In addition, Lipset's (1959) theory is analyzed, examining the relationship between modernization and democracy.

Also we examine the relationship between per capita income and democracy. We found that there is usually a positive relationship between economic prosperity and the stability of democracy. In addition, we mentioned that some theories argue that democracy is a prerequisite for economic development.

However, we pointed out that this relationship is complex and there are many factors that can influence it. We also recognized that there are exceptions, where rich countries are not democracies and vice versa, due to political and cultural traditions.

In the research part we examined the relationship between democracy and economic growth in five countries: United States, United Kingdom, Canada, Australia and Greece. Using statistical methods such as linear regression, data trends are analyzed over a decade (2010-2021).

The results show that there is a positive correlation between the level of democracy and GDP per capita. Countries with higher levels of democracy also appear to have higher levels of economic development. However, this relationship is not completely linear and can be influenced by various factors.

The content of this research highlights the importance of examining the relationship between democracy and economic growth, because this relationship has important implications for the policymaking and development of countries. Despite the limitations and potential weaknesses of the research, the results offer important clues for understanding the complexity of the relationship between political structure and economic growth.

Περιεχόμενα

<u>Περίληψη</u>	<u>2</u>
<u>Abstract</u>	<u>4</u>
<u>Κεφάλαιο 1: Η έννοια της δημοκρατίας</u>	<u>8</u>
<u>Ορισμός και προϋποθέσεις δημοκρατίας</u>	<u>9</u>
<u>Ιστορική Εξέλιξη της Δημοκρατίας</u>	<u>9</u>
<u>Οι Θεμέλιοι Πυλώνες της Δημοκρατίας</u>	<u>11</u>
<u>Χαρακτηριστικά δημοκρατίας</u>	<u>12</u>
<u>Αντιθέσεις νεωτερικής και αρχαίας δημοκρατίας</u>	<u>14</u>
<u>Έννοια πολιτικών συστημάτων</u>	<u>16</u>
<u>Πολιτικοί θεσμοί και ανάπτυξη</u>	<u>17</u>
<u>Κατά κεφαλήν εισόδημα και Δημοκρατία</u>	<u>19</u>
<u>Κεφάλαιο 2: Μοντερνοποίηση και η σύνδεσή της με τη δημοκρατία</u>	<u>19</u>
<u>2.1 Η έννοια της μοντερνοποίησης</u>	<u>20</u>
<u>2.2 Κλασική θεωρία μοντερνοποίησης</u>	<u>20</u>
<u>2.2.1 Έννοια μοντερνοποίησης, περιεχόμενο και επιπτώσεις</u>	<u>21</u>
<u>2.2.2 Διαδικασία κλασικής θεωρίας μοντερνοποίησης</u>	<u>21</u>
<u>2.2.3 Χαρακτηριστικά κλασικής θεωρίας μοντερνοποίησης</u>	<u>23</u>
<u>2.2.4 Περιορισμοί και δυναμική κλασικής θεωρίας μοντερνοποίησης</u>	<u>24</u>
<u>2.3 Η θεωρία του Lipset (1959) για τη μοντερνοποίηση και τη δημοκρατία</u>	<u>25</u>
<u>Κεφάλαιο 3ο : Μεθοδολογία</u>	<u>30</u>
<u>3.1 Καθορισμός μεταβλητών</u>	<u>27</u>
<u>3.2 Συλλογή δεδομένων και επιλογή χωρών</u>	<u>27</u>
<u>3.2.1 Συλλογή δεδομένων</u>	<u>28</u>
<u>3.2.2 Επιλογή χωρών</u>	<u>28</u>
<u>3.3 Περιγραφή των Δεδομένων</u>	<u>29</u>
<u>3.4 Εργαλεία</u>	<u>30</u>

<u>3.5 Στατιστικά Τεστ</u>	<u>31</u>
<u>Κεφάλαιο 4 ο : Ανάλυση</u>	<u>32</u>
<u>4.1 Περιγραφικά στατιστικά</u>	<u>33</u>
<u>4.1.1 USA</u>	<u>33</u>
<u>4.1.2 UK</u>	<u>34</u>
<u>4.1.3 AUS</u>	<u>35</u>
<u>4.1.4 GRE</u>	<u>35</u>
<u>4.1.5 Demographic index</u>	<u>36</u>
<u>4.1.6 GDP per Capita</u>	<u>38</u>
<u>4.1.7 Growth</u>	<u>38</u>
<u>4.2 Γραμμική παλινδρόμηση</u>	<u>40</u>
<u>Κεφάλαιο 5 ο : Συμπεράσματα-Περιορισμοί έρευνας</u>	<u>47</u>
<u>5.1 Συμπεράσματα</u>	<u>47</u>
<u>5.2 Περιορισμοί έρευνας</u>	<u>47</u>
<u>Βιβλιογραφία</u>	<u>49</u>

Πίνακας Πινάκων

<u>Πίνακας 1 Demographic index</u>	<u>37</u>
<u>Πίνακας 2 GDP per Capita</u>	<u>38</u>
<u>Πίνακας 3 Growth</u>	<u>39</u>

Πίνακας εικόνων

<u>Εικόνα 1 Demographic index</u>	<u>37</u>
<u>Εικόνα 2 GDP per Capita</u>	<u>39</u>
<u>Εικόνα 3 Growth</u>	<u>39</u>
<u>Εικόνα 4 Democracy index vs calculated democracy index USA</u>	<u>42</u>
<u>Εικόνα 5 Democracy index vs calculated democracy index UK</u>	<u>44</u>
<u>Εικόνα 6 Democracy index vs calculated democracy index Canada</u>	<u>44</u>
<u>Εικόνα 7 Democracy index vs calculated democracy index Australia</u>	<u>44</u>
<u>Εικόνα 8 Democracy index vs calculated democracy index Greece</u>	<u>45</u>

**Κεφάλαιο 1: Η έννοια της
δημοκρατίας**

Στο πρώτο κεφάλαιο της διπλωματικής εργασίας, εξετάζεται η έννοια της δημοκρατίας, παρέχοντας το θεωρητικό υπόβαθρο και το πλαίσιο της έρευνας. Στην εισαγωγή αυτή, θα γίνει μια σύντομη επισκόπηση των βασικών θεμάτων που θα αναλυθούν σε αυτό το κεφάλαιο.

Η δημοκρατία αποτελεί ένα από τα πιο διαδεδομένα πολιτικά συστήματα στον κόσμο. Είναι ένα σύστημα κυβέρνησης όπου η εξουσία ανήκει στον λαό και οι αποφάσεις λαμβάνονται με διαδικασίες που επιτρέπουν τη συμμετοχή των πολιτών. Παρά την ευρεία αποδοχή της δημοκρατίας ως ένα ιδανικό σύστημα, υπάρχει ακόμα αντιπαράθεση σχετικά με το πώς ακριβώς πρέπει να οργανώνεται και να λειτουργεί.

Σε αυτό θα αναφερθούμε στην ιστορική εξέλιξη της δημοκρατίας, από την αρχαία Αθήνα μέχρι τη σύγχρονη εποχή, εξετάζοντας τις διάφορες μορφές και τις προκλήσεις που αντιμετωπίζει σήμερα. Επιπλέον, θα δώσουμε έμφαση στους βασικούς πυλώνες της δημοκρατίας, όπως η ελευθερία του λόγου, η ισότητα ενώπιον του νόμου και η σημασία της συμμετοχής των πολιτών στη διακυβέρνηση.

Τέλος, θα εξετάσουμε τη σχέση ανάμεσα στη δημοκρατία και την οικονομική μεγέθυνση, προετοιμάζοντας το έδαφος για την ανάλυση που θα ακολουθήσει στα επόμενα κεφάλαια.

Ορισμός και προϋποθέσεις δημοκρατίας

Η δημοκρατία αναφέρεται στον τρόπο λήψης αποφάσεων και την ανάθεση εξουσίας στην κυβέρνηση. Ένα βασικό στοιχείο της δημοκρατίας είναι η εξουσία να προέρχεται από τον λαό, είτε άμεσα είτε μέσω εκλογών. Επιπλέον, η δημοκρατία χαρακτηρίζεται από την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, τον σεβασμό του κράτους δικαίου και την ύπαρξη διαδικασιών για την επίλυση διαφορών και την αντιπαράθεση απόψεων (Acemoglu, Johnson, Robinson, & Yared, 2008) .

Για τη λειτουργία μιας δημοκρατίας, χρειάζονται ορισμένες βασικές προϋποθέσεις:

- 1. Πληθυσμός:** Η δημοκρατία απαιτεί έναν επαρκώς μεγάλο πληθυσμό που να είναι ικανός να ασκήσει τα δικαιώματά του ψήφου και να συμμετέχει στη διακυβέρνηση.
- 2. Εκλογικό Σύστημα:** Η ύπαρξη ενός αποτελεσματικού εκλογικού συστήματος που να επιτρέπει στους πολίτες να εκλέγουν τους εκπροσώπους τους στην κυβέρνηση είναι ουσιώδης.
- 3. Κράτος Δικαίου:** Η ύπαρξη ενός σταθερού κράτους δικαίου που να προστατεύει τα δικαιώματα των πολιτών και να εξασφαλίζει την ισότητα ενώπιον του νόμου.
- 4. Ελευθερία του Τύπου:** Η ελεύθερη και ανεξάρτητη δημοσιογραφία είναι σημαντική για τη δημιουργία ενημέρωσης και την προαγωγή του δημοκρατικού διαλόγου.
- 5. Πολιτική Συμμετοχή:** Η ενεργή συμμετοχή των πολιτών στην πολιτική διαδικασία είναι ουσιώδης για τη δημιουργία μιας ζωντανής δημοκρατίας.

Ιστορική Εξέλιξη της Δημοκρατίας

Η δημοκρατία, ως πολιτικό σύστημα που δίνει την εξουσία στον λαό, έχει μια μακρά και συναρπαστική ιστορία που αντικατοπτρίζει την εξέλιξη της ανθρώπινης κοινωνίας και πολιτικής σκέψης. Εδώ θα μελετηθεί η ιστορική πορεία της δημοκρατίας, από την αρχαιότητα μέχρι τον 21ο αιώνα, αναδεικνύοντας τις κύριες εξελίξεις και τις κοινωνικές δυνάμεις που την διαμόρφωσαν (Barro, 1999) .

Αρχαία Ελλάδα: Η Γένεση της Δημοκρατίας

Η αρχαία ελληνική πόλη της Αθήνας τον 5ο αιώνα π.Χ. αναδείχθηκε ως το επίκεντρο της πρώτης πραγματικής δημοκρατίας. Ο Κλεισθένης είχε εισάγει μια πρώιμη μορφή δημοκρατίας, αλλά οι μεταρρυθμίσεις του Εφιάλτη και οι μετέπειτα διακυβερνήσεις του Περικλή επέτρεψαν την ευρύτερη συμμετοχή των πολιτών στην πολιτική διαδικασία. Ωστόσο,

αυτή η δημοκρατία ήταν περιορισμένη στους ενήλικες άνδρες πολίτες, αφήνοντας έξω γυναίκες, δούλους και μετοίκους.

Η Ρωμαϊκή Δημοκρατία και η Πτώση της

Η Ρωμαϊκή Δημοκρατία, που προέκυψε μετά την ανατολή της αυτοκρατορικής Ρώμης, σημείωσε σημαντική πρόοδο στην εξέλιξη της δημοκρατίας. Με τη Δωδεκάδελτο και την εκλογική συμμετοχή των πολιτών, πρόσφερε περισσότερες ευκαιρίες συμμετοχής. Ωστόσο, η πτώση της δημοκρατίας και η εγκαθίδρυση της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας σήμανε το τέλος αυτής της περιόδου.

Ο Μεσαίωνας: Η Δημοκρατία στο Σκοτάδι

Κατά τον Μεσαίωνα, η δημοκρατία έχασε την ευρεία διάδοσή της στην Ευρώπη, καθώς τα φεουδαρχικά συστήματα επικράτησαν. Ωστόσο, ορισμένες πόλεις-κράτη στην Ιταλία, όπως η Βενετία και η Γένοβα, διατήρησαν στοιχεία της δημοκρατίας στις πολιτικές τους δομές.

Η Διαφωτισμένη Εποχή: Επανεκκίνηση της Δημοκρατίας

Κατά την περίοδο του Διαφωτισμού, οι ιδέες της ελευθερίας και της δημοκρατίας ξανακέντρισαν το ενδιαφέρον. Η Αμερικανική και η Γαλλική Επανάσταση σημάδεψαν την αναγέννηση της δημοκρατίας στη νέα μορφή της, που στόχευε στην ευρύτερη συμμετοχή των πολιτών και την προστασία των ατομικών δικαιωμάτων.

Ο 20ος Αιώνας: Ανάδυση και Πτώση

Ο 20ος αιώνας είδε την ανάδυση της δημοκρατίας σε πολλές χώρες, αλλά και την πτώση της σε άλλες. Η προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και ο περιορισμός της εξουσίας είναι κεντρικές αξίες που διαμόρφωσαν τη σύγχρονη δημοκρατία.

Η Δημοκρατία στον 21ο Αιώνα: Προκλήσεις και Ευκαιρίες

Στον 21ο αιώνα, η δημοκρατία αντιμετωπίζει πολλές προκλήσεις. Η τεχνολογία και οι γεωπολιτικές αλλαγές έχουν διαμορφώσει νέες προκλήσεις για τη διακυβέρνηση. Η δημοκρατία πρέπει να προσαρμοστεί σε αυτές τις αλλαγές και να διασφαλίσει την ευρύτερη συμμετοχή των πολιτών.

Οι Θεμέλιοι Πυλώνες της Δημοκρατίας

Η δημοκρατία, ως πολιτικό σύστημα, στηρίζεται σε θεμέλιους πυλώνες που διαμορφώνουν τον τρόπο λειτουργίας της και εξασφαλίζουν τη συμμετοχή, την ελευθερία και την ευημερία των πολιτών. Αυτοί οι θεμέλιοι πυλώνες αποτελούν την καρδιά της δημοκρατίας και παραμένουν αναλλοίωτοι μέσα από την ιστορία της ανθρωπότητας (Blaydes & Kayser, 2011) .

Σεβασμός του Κράτους Δικαίου: Ο πρώτος και βασικός πυλώνας της δημοκρατίας είναι ο σεβασμός του κράτους δικαίου. Αυτό σημαίνει ότι όλοι, από τον απλό πολίτη μέχρι τους ηγέτες, υπόκεινται στο νόμο. Κανείς δεν είναι πάνω από τον νόμο, και οι αποφάσεις πρέπει να λαμβάνονται σύμφωνα με τον ισχύοντα νομικό πλαίσιο. Ο σεβασμός αυτού του πυλώνα εξασφαλίζει την ελευθερία από την αυθαίρετη εξουσία και τη διασφάλιση των δικαιωμάτων των πολιτών.

Ελεύθερη και Δίκαιη Εκλογική Διαδικασία: Η δεύτερη σημαντική πτυχή της δημοκρατίας είναι η διαδικασία εκλογής των αντιπροσώπων του λαού. Οι πολίτες έχουν το δικαίωμα να ψηφίζουν και να εκλέγουν τους αντιπροσώπους τους, δίνοντας έτσι φωνή στον τρόπο με τον οποίο θα διοικηθεί η χώρα τους. Η διαδικασία αυτή πρέπει να είναι ανοικτή, δίκαιη και ελεύθερη από επιρροές και πίεση, προκειμένου να διατηρηθεί η εμπιστοσύνη των πολιτών στο σύστημα.

Πολιτική Συμμετοχή: Η δημοκρατία βασίζεται στην ενεργή συμμετοχή των πολιτών στις πολιτικές διαδικασίες. Αυτό σημαίνει ότι οι πολίτες δεν περιορίζονται στο να ψηφίζουν αλλά έχουν την ευκαιρία να συμμετέχουν σε συζητήσεις, να εκφράζουν τις απόψεις τους και να ασκούν πίεση για αλλαγές. Η ενεργή συμμετοχή ενισχύει την λειτουργία της δημοκρατίας

και εξασφαλίζει ότι οι αντιπρόσωποι αντικατοπτρίζουν πραγματικά τις απόψεις του λαού.

Προστασία των Ατομικών Δικαιωμάτων: Ένας ακόμη θεμέλιος πυλώνας της δημοκρατίας είναι η προστασία των ατομικών δικαιωμάτων. Οι πολίτες πρέπει να έχουν εγγυημένη την ελευθερία τους να εκφράζουν τις απόψεις τους, να συγκεντρώνονται ειρηνικά και να απολαμβάνουν τα ατομικά τους δικαιώματα, ανεξάρτητα από την καταγωγή, το φύλο, τη θρησκεία και άλλα χαρακτηριστικά.

Χαρακτηριστικά δημοκρατίας

Η δημοκρατία αποτελεί ένα από τα πιο εξελιγμένα και πολυπρόσωπα πολιτικά συστήματα στον κόσμο. Στηριζόμενη στην αρχή της λαϊκής εξουσίας, η δημοκρατία χαρακτηρίζεται από ορισμένα βασικά χαρακτηριστικά που την ξεχωρίζουν από άλλα πολιτικά συστήματα. Σε αυτό το σημείο θα αναλυθούν τα κύρια χαρακτηριστικά της δημοκρατίας και τη σημασία τους στη σύγχρονη κοινωνία (Geelmuysen, Knutsen, & Hegre, 2020) .

1. Ο Λαός ως Κυρίαρχος: Στη δημοκρατία, ο λαός είναι αυτός που καθορίζει την πολιτική κατεύθυνση της χώρας. Μέσω των εκλογών, οι πολίτες επιλέγουν τους αντιπροσώπους τους στην κυβέρνηση και στο κοινοβούλιο. Αυτοί οι εκλεγμένοι αντιπρόσωποι λαμβάνουν αποφάσεις εξ ονόματος του λαού και είναι υπόλογοι σε αυτόν.

2. Προστασία των Δικαιωμάτων: Στη δημοκρατία, η προστασία των ατομικών δικαιωμάτων είναι θεμελιώδης. Οι πολίτες έχουν δικαίωμα στην ελευθερία της έκφρασης, της συνάθροισης, της θρησκευτικής πεποίθησης και πολλά άλλα. Ο σεβασμός αυτών των δικαιωμάτων αποτρέπει την εξουσία από το να καταχράται την εξουσία της.

3. Ελεύθερες και Αδιάβλητες Εκλογές: Η δημοκρατία βασίζεται σε ελεύθερες και αδιάβλητες εκλογές. Οι πολίτες έχουν το δικαίωμα να εκφράσουν την πολιτική τους προτίμηση, και οι εκλογές είναι το μέσον μέσω του οποίου επιλέγονται οι

αντιπρόσωποι. Αυτό διασφαλίζει την εκπροσώπηση των πολιτών στην κυβέρνηση.

4. Ανεξάρτητη Δικαιοσύνη: Η δημοκρατία απαιτεί ανεξάρτητο δικαστικό σύστημα. Οι δικαστές πρέπει να λαμβάνουν αποφάσεις με βάση το νόμο και τη δικαιοσύνη, ανεξάρτητα από πολιτικές πιέσεις. Αυτό εξασφαλίζει την ισονομία και τη διαφάνεια του συστήματος.

5. Ανεκτικότητα και Σεβασμός: Η δημοκρατία επικροτεί την ανεκτικότητα και τον σεβασμό προς τις διάφορες πολιτιστικές και θρησκευτικές παραδόσεις. Οι πολίτες έχουν το δικαίωμα να διατηρούν την ταυτότητά τους και να εκφράζουν την πολυφωνία τους.

6. Ενημέρωση και Πρόσβαση στα Μέσα: Στη δημοκρατία, οι πολίτες έχουν πρόσβαση σε ελεύθερα μέσα ενημέρωσης. Αυτό επιτρέπει τη διάδοση πληροφοριών, τον έλεγχο της κυβέρνησης και την ενημέρωση του κοινού.

7. Ανοικτή Διακυβέρνηση: Στη δημοκρατία, η διακυβέρνηση είναι ανοικτή στη συμμετοχή των πολιτών. Οι πολίτες μπορούν να συμμετέχουν σε δημόσιες συζητήσεις, να υποβάλλουν προτάσεις και να επιρρίπτουν ευθύνες στους εκλεγμένους αντιπροσώπους τους.

8. Ειρηνική Εξουσιοδότηση: Η εξουσία στη δημοκρατία αποκτάται και αποδίδεται με ειρηνικό τρόπο, μέσω των εκλογών και του διαλόγου. Αυτό αποτρέπει τις βίαιες αναταραχές και τις αυθαίρετες αλλαγές στην εξουσία.

9. Σεβασμός των Μειονοτήτων: Η δημοκρατία σέβεται τα δικαιώματα των μειονοτήτων και των ατόμων με διάφορες εθνοτικές, πολιτιστικές και θρησκευτικές παραδόσεις. Αυτό ενισχύει την κοινωνική συνοχή και την ειρήνη.

10. Πολιτικός Συμβιβασμός: Στη δημοκρατία, οι πολιτικοί αντίπαλοι μπορούν να συνάπτουν συμβιβασμούς και να λύνουν τις διαφορές τους μέσω διαλόγου και συνεργασίας.

Στο σύνολό τους, αυτά τα χαρακτηριστικά καθιστούν τη δημοκρατία ένα πολιτικό σύστημα που βασίζεται στη συμμετοχή, την ελευθερία και τον σεβασμό προς τους πολίτες. Είναι ένα σύστημα που απαιτεί τη διαρκή διατήρηση και την προάσπιση των αξιών αυτών για να διατηρήσει την ακεραιότητά του και να λειτουργεί προς όφελος της κοινωνίας.

Αντιθέσεις νεωτερικής και αρχαίας δημοκρατίας

Η δημοκρατία, ως πολιτικό σύστημα, έχει ρίζες που φτάνουν χιλιετίες πίσω, και η αρχαία Ελλάδα θεωρείται η μητέρα της δημοκρατίας. Ωστόσο, η δημοκρατία της αρχαιότητας και η σύγχρονη, νεωτερική δημοκρατία έχουν σημαντικές αντιθέσεις (Giuliano, Mishra, & Spilimbergo, 2013) .

1. Ορισμός της Δημοκρατίας:

- **Αρχαία Δημοκρατία:** Στην αρχαία Αθήνα, η δημοκρατία ήταν απευθείας, όπου οι πολίτες συμμετείχαν απευθείας στις αποφάσεις.
- **Νεωτερική Δημοκρατία:** Στις νεωτερικές δημοκρατίες, όπως οι Ηνωμένες Πολιτείες, η δημοκρατία είναι εκπροσωπητική, με τους πολίτες να εκλέγουν αντιπροσώπους για να λαμβάνουν αποφάσεις για λογαριασμό τους.

2. Συμμετοχή:

- **Αρχαία Δημοκρατία:** Οι πολίτες της αρχαίας Ελλάδας συμμετείχαν ενεργά στην πολιτική διαδικασία.
- **Νεωτερική Δημοκρατία:** Στις νεωτερικές δημοκρατίες, η συμμετοχή των πολιτών περιορίζεται συχνά στις ψηφοφορίες.

3. Αντιπροσωπευτικότητα:

- **Αρχαία Δημοκρατία:** Η αντιπροσωπευτικότητα δεν υπήρχε, καθώς οι πολίτες ψήφιζαν άμεσα για να λαμβάνουν αποφάσεις.
- **Νεωτερική Δημοκρατία:** Οι πολίτες εκλέγουν αντιπροσώπους για να τους εκπροσωπούν στην κυβέρνηση.

4. Επικοινωνία:

- **Αρχαία Δημοκρατία:** Η επικοινωνία ήταν απευθείας, με τους πολίτες να συγκεντρώνονται στην αγορά.
- **Νεωτερική Δημοκρατία:** Η επικοινωνία συχνά διαμορφώνεται από τα μέσα ενημέρωσης και την τεχνολογία.

5. Πολυπολιτισμικότητα:

- **Αρχαία Δημοκρατία:** Η αρχαία Αθήνα δεν ήταν πολυπολιτισμική κοινωνία.
- **Νεωτερική Δημοκρατία:** Οι νεωτερικές δημοκρατίες συχνά αποτελούνται από πολυπολιτισμικές κοινωνίες.

Σε κάθε περίπτωση, οι δημοκρατίες έχουν ως στόχο την ελευθερία, τη συμμετοχή των πολιτών και τη δικαιοσύνη. Παρόλες τις αντιθέσεις τους, αυτά τα δύο μοντέλα δημοκρατίας αντιπροσωπεύουν τη σημαντική προσπάθεια της ανθρωπότητας να εξασφαλίσει ένα πολιτικό σύστημα που αντικατοπτρίζει τη βούληση και τα συμφέροντα των πολιτών.

Έννοια πολιτικών συστημάτων

Τα πολιτικά συστήματα αποτελούν θεμελιώδη στοιχεία της κοινωνικής οργάνωσης και της πολιτικής δραστηριότητας σε κάθε κράτος. Αντιπροσωπεύουν την τρόπο με τον οποίο διαμορφώνονται, λειτουργούν και επηρεάζουν την εξουσία και την λήψη πολιτικών αποφάσεων. Είναι, συνεπώς, κρίσιμα για τον τρόπο με τον οποίο μια κοινωνία οργανώνεται και εκφράζει τις αξίες και τους στόχους της (Kejriwaly & Zhaoz, 2019) .

Ορισμός των Πολιτικών Συστημάτων: Τα πολιτικά συστήματα είναι σύνολα θεσμών, κανόνων, και διαδικασιών που καθορίζουν τον τρόπο λήψης πολιτικών αποφάσεων σε μια κοινωνία. Αυτά τα συστήματα περιλαμβάνουν τις πολιτικές θεσμικές δομές, όπως η κυβέρνηση, το κοινοβούλιο, τα πολιτικά κόμματα, και οι νόμοι που διέπουν τη λειτουργία τους.

Στόχοι των Πολιτικών Συστημάτων:

- **Καθορισμός της εξουσίας:** Τα πολιτικά συστήματα καθορίζουν πώς μοιράζεται και χρησιμοποιείται η πολιτική εξουσία στην κοινωνία.
- **Λήψη αποφάσεων:** Διευκολύνουν τη διαδικασία λήψης αποφάσεων σχετικά με ζητήματα πολιτικής, κοινωνικής, και οικονομικής σημασίας.
- **Προστασία δικαιωμάτων:** Προστατεύουν τα ατομικά και συλλογικά δικαιώματα των πολιτών.
- **Καθοδήγηση ανάπτυξης:** Διαμορφώνουν πολιτικές που επηρεάζουν την οικονομική ανάπτυξη, την κοινωνική ευημερία, και την ποιότητα ζωής.

Οι κύριοι τύποι Πολιτικών Συστημάτων:

1. Δημοκρατία: Στη δημοκρατία, η εξουσία ανήκει στον λαό. Οι πολίτες έχουν το δικαίωμα να εκλέγουν τους εκπροσώπους τους και να συμμετέχουν στη διαδικασία λήψης αποφάσεων.

2. Ολιγαρχία: Σε μια ολιγαρχία, η εξουσία ανήκει σε λίγους εκλεγμένους ή πλούσιους ανθρώπους, και οι πολίτες έχουν περιορισμένη συμμετοχή.

3. Απολυταρχία: Σε αυτό το σύστημα, ένας απολυτάρχης ή μια μικρή ομάδα έχει απόλυτη εξουσία, και οι πολίτες δεν έχουν κανέναν πραγματικό έλεγχο.

4. Κομμουνισμός: Στον κομμουνισμό, η ιδιοκτησία είναι κοινή, και η εξουσία ανήκει στην κοινότητα.

Πολιτικοί θεσμοί και ανάπτυξη

Οι πολιτικοί θεσμοί επηρεάζουν σημαντικά την ανάπτυξη μιας χώρας. Εδώ είναι μερικοί τρόποι με τους οποίους οι πολιτικοί θεσμοί σχετίζονται με την ανάπτυξη:

1. Δημοκρατία και διακυβέρνηση: Οι δημοκρατικοί θεσμοί προάγουν τη σταθερότητα και την ανάπτυξη μέσω της προστασίας των πολιτικών δικαιωμάτων και του κράτους δικαίου. Ένα αποτελεσματικό δημοκρατικό σύστημα μπορεί να προσελκύσει επενδύσεις και να προωθήσει την οικονομική σταθερότητα.

2. Διαφάνεια και καταπολέμηση της διαφθοράς: Η ύπαρξη αποτελεσματικών μηχανισμών για την ανίχνευση και την τιμωρία της διαφθοράς ενισχύει την εμπιστοσύνη των επενδυτών και προάγει την ανάπτυξη.

3. Σταθερότητα πολιτικής: Οι πολιτικοί θεσμοί που προωθούν τη σταθερότητα στην πολιτική λήψη είναι σημαντικοί. Πολιτικές αλλαγές και αβεβαιότητες μπορεί να αποθαρρύνουν τους επενδυτές.

4. Κυβερνητική αποτελεσματικότητα: Οι πολιτικοί θεσμοί πρέπει να είναι αποτελεσματικοί στην παροχή δημόσιων υπηρεσιών και στη διαχείριση των οικονομικών πόρων. Η καλή διακυβέρνηση ενισχύει την επιχειρηματικότητα και την ανάπτυξη.

5. Φορολογική πολιτική: Οι πολιτικές αποφάσεις σχετικά με τους φόρους επηρεάζουν την επιχειρηματικότητα και την ανάπτυξη. Φορολογικά κίνητρα για τις επενδύσεις μπορούν να προωθήσουν την οικονομική ανάπτυξη.

6. Εκπαίδευση και υγειονομική περίθαλψη: Οι πολιτικοί θεσμοί που εξασφαλίζουν πρόσβαση σε ποιοτική εκπαίδευση και υγειονομική περίθαλψη βοηθούν στην αύξηση του ανθρώπινου κεφαλαίου, το οποίο είναι κρίσιμο για την ανάπτυξη.

7. Υποδομές: Οι πολιτικές αποφάσεις σχετικά με την ανάπτυξη υποδομών, όπως οδοί, γέφυρες και ενεργειακά δίκτυα επηρεάζουν την ανταγωνιστικότητα της χώρας και την ικανότητά της να προσελκύσει επενδύσεις.

Κατά κεφαλήν εισόδημα και Δημοκρατία

Η σχέση μεταξύ του κατά κεφαλήν εισοδήματος και της δημοκρατίας είναι ένα ευρέως μελετημένο θέμα στον τομέα της πολιτικής επιστήμης και της οικονομίας. Οι έρευνες και οι αναλύσεις έχουν δείξει ποικίλες τάσεις και συνδέσεις μεταξύ αυτών των δύο μεταβλητών. Εδώ είναι μερικά κύρια σημεία που αξίζει να σημειωθούν (Glaeser, Giacomo, & Ponzetto, 2007):

1. Θετική σχέση: Σε γενικές γραμμές, υπάρχει θετική σχέση μεταξύ του κατά κεφαλήν εισοδήματος και της δημοκρατίας. Υψηλότερα επίπεδα εισοδήματος ανά κάτοικο συνδέονται συχνά με υψηλότερο βαθμό δημοκρατίας και πολιτικών ελευθεριών. Οι πλουσιότερες χώρες τείνουν να έχουν σταθερές δημοκρατικές δομές.

2. Δημοκρατία ως προϋπόθεση για οικονομική ανάπτυξη: Ορισμένες θεωρίες υποστηρίζουν ότι η δημοκρατία είναι προϋπόθεση για την οικονομική ανάπτυξη. Η ύπαρξη δημοκρατικών θεσμών μπορεί να διασφαλίσει την επιστροφή των επενδύσεων και να διασφαλίσει τη σταθερότητα που απαιτείται για την οικονομική ανάπτυξη.

3. Αλληλεπίδραση: Η σχέση μεταξύ εισοδήματος και δημοκρατίας είναι αμφίδρομη. Η ανάπτυξη μπορεί να προωθήσει την ενίσχυση της δημοκρατίας, αλλά και η δημοκρατία μπορεί να συμβάλει στην οικονομική ανάπτυξη μέσω της σταθερότητας και της ασφάλειας που παρέχει.

4. Εξαιρέσεις: Υπάρχουν περιπτώσεις όπου χώρες με υψηλά επίπεδα εισοδήματος δεν είναι δημοκρατικές, και αντίστροφα. Οι πολιτικές, οι πολιτιστικές παραδόσεις και άλλοι παράγοντες μπορούν να διαμορφώσουν αυτήν την σχέση.

Κεφάλαιο 2: Μοντερνοποίηση και η σύνδεσή της με τη δημοκρατία

2.1 Η έννοια της μοντερνοποίησης

Η μοντερνοποίηση αποτελεί ένα ευρύ και πολυδιάστατο φαινόμενο που έχει επηρεάσει σημαντικά τις κοινωνίες και τον κόσμο σε επίπεδο πολιτισμού, οικονομίας, πολιτικής, και κοινωνίας. Για να κατανοήσουμε πλήρως τη σημασία της μοντερνοποίησης, πρέπει να εξετάσουμε τα κύρια στοιχεία που τη χαρακτηρίζουν.

Καταρχάς, η μοντερνοποίηση αφορά την τεχνολογική εξέλιξη. Η εφεύρεση και η χρήση νέων τεχνολογιών έχουν επηρεάσει καθοριστικά τον τρόπο ζωής των ανθρώπων και τον τρόπο με τον οποίο λειτουργούν οι κοινωνίες. Δεύτερον, η μοντερνοποίηση σχετίζεται με την οικονομική ανάπτυξη. Οι μοντέρνες κοινωνίες χαρακτηρίζονται από την αύξηση της παραγωγικότητας, της εμπορικής δραστηριότητας και των επενδύσεων, καθώς και την αύξηση του επιπέδου ζωής. Τρίτον, η μοντερνοποίηση αναφέρεται στις κοινωνικές αλλαγές και την αύξηση της αστικής πληθυσμιακής συγκέντρωσης. Οι πόλεις έχουν γίνει κέντρα δραστηριοτήτων και πολιτισμού, ενώ η υπαίθρια ζωή έχει υποστεί μεταβολές. Τέλος, η μοντερνοποίηση συνδέεται με τις πολιτικές αλλαγές. Συχνά σηματοδοτεί τη μετάβαση από απολυταρχικά ή αναρχικά συστήματα σε δημοκρατικές μορφές κυβέρνησης (Goorha, 2010).

Στο επόμενο υποκεφάλαιο, θα εξετάσουμε πώς η μοντερνοποίηση συνδέεται με την ανάπτυξη της δημοκρατίας και πώς έχει διαμορφώσει τον σύγχρονο πολιτικό κόσμο.

2.2 Κλασική θεωρία μοντερνοποίησης

2.2.1 Έννοια μοντερνοποίησης, περιεχόμενο και επιπτώσεις

Γενικά, η θεωρία της μοντερνοποίησης ασχολείται με την εξέλιξη και την ανάπτυξη των κοινωνιών. Καθώς εξετάζει αυτή την πολυπλοκότητα, ένας από τους κύριους στόχους της είναι να εντοπίσει μια συνολική κοινωνική θεωρία που θα εξηγεί τη διαδικασία αυτή. Αυτός ο στόχος μπορεί να θεωρηθεί ως ένας από τους πιο φιλόδοξους στόχους στον χώρο των κοινωνικών επιστημών (Goorha, 2010).

Στην κλασική θεωρία της μοντερνοποίησης, υπάρχουν δύο επίπεδα ανάλυσης. Στο πρώτο επίπεδο, οι μικροκοσμικές αξιολογήσεις επικεντρώνονται στα βασικά στοιχεία της κοινωνικής μοντερνοποίησης. Στο δεύτερο επίπεδο, οι μακροκοσμικές μελέτες εστιάζουν στις εμπειρικές τροχιές

και τις εκδηλωμένες διαδικασίες της μοντερνοποίησης των εθνών, των κοινωνιών τους, των οικονομιών και των πόλεων (Goorha, 2010).

Παρά την ύπαρξη διαφορών όσον αφορά τον ορισμό της κλασσικής μοντερνοποίησης, όλοι οι ερευνητές αποδέχονται γενικά τις δύο βασικές επιπτώσεις της μοντερνοποίησης, οι οποίες είναι οι εξής:

- Η μοντερνοποίηση αναφέρεται στις βαθιές αλλαγές που έχουν λάβει χώρα στις ανεπτυγμένες χώρες μετά τη βιομηχανική επανάσταση.
- Η μοντερνοποίηση αναφέρεται στη διαδικασία ανάπτυξης των αναπτυσσόμενων χωρών που προσπαθούν να ακολουθήσουν το προηγμένο επίπεδο του κόσμου.

2.2.2 Διαδικασία κλασσικής θεωρίας μοντερνοποίησης

Όσον αφορά τη διαδικασία της κλασσικής θεωρίας μοντερνοποίησης, υπάρχουν διάφορες απόψεις σχετικά με τα στάδιά της. Αυτή η ποικιλία απόψεων οφείλεται στο γεγονός ότι, ανάλογα με τον συγγραφέα και την έρευνά του, η κλασσική μοντερνοποίηση φαίνεται να λαμβάνει χώρα είτε σε τρία, είτε σε τέσσερα, είτε σε πέντε στάδια. Ανεξάρτητα από τον αριθμό των σταδίων, ένα κοινό βασικό χαρακτηριστικό που αναγνωρίζεται από τους ερευνητές είναι η σχέση της με τις αλλαγές στη γνώση, την πολιτική, την οικονομία, την κοινωνία και την ψυχολογία (Black, 1966).

Για πιο συγκεκριμένες πληροφορίες, ο (Rongqi, 1993) προτείνει ότι η διαδικασία της κλασσικής μοντερνοποίησης αποτελείται από τρία στάδια - κύματα όπως ακολούθως:

1. Το πρώτο κύμα: Αυτό αντιπροσωπεύει την πρώιμη διαδικασία εκβιομηχάνισης που ξεκίνησε με τη βρετανική βιομηχανική επανάσταση και διαδόθηκε στη Δυτική Ευρώπη, περίπου κατά τα τέλη του 18ου αιώνα και το πρώτο μισό του 19ου αιώνα.

2. Το δεύτερο κύμα: Σε αυτό το στάδιο, η εκβιομηχάνιση διαδόθηκε επιτυχώς σε όλη την Ευρώπη και τη Βόρεια Αμερική, κυρίως προς το τέλος του 19ου αιώνα και τις αρχές του 20ου αιώνα.

3. Το τρίτο κύμα: Σε αυτό το στάδιο, ο ανεπτυγμένος και βιομηχανοποιημένος κόσμος ξεκίνησε την αναβάθμιση προς υψηλότερη βιομηχανοποίηση, ενώ πολλές υποανάπτυκτες χώρες ξεκίνησαν τη διαδικασία εκβιομηχάνισης, κυρίως προς το τέλος του 20ου αιώνα.

Από την άλλη πλευρά, στην έρευνα του Black (1966), περιγράφονται τέσσερα στάδια στη διαδικασία της κλασσικής μοντερνοποίησης:

1. Στάδιο 1: Εμφάνιση σύγχρονων ιδεών και συστημάτων που δημιουργούν προκλήσεις στην παραδοσιακή κοινωνία, κυριαρχούμενη από την παραδοσιακή γνώση.

2. Στάδιο 2: Σταθεροποίηση της σύγχρονης ηγεσίας με μεταφορά εξουσίας από την παραδοσιακή ηγεσία στη σύγχρονη, συνήθως με αντίσταση και επαναστατικούς αγώνες.

3. Στάδιο 3: Οικονομικός και κοινωνικός μετασχηματισμός με την ανάπτυξη της οικονομίας και τις κοινωνικές αλλαγές που μετατοπίζουν τον τρόπο ζωής από τον αγροτικό σε έναν αστικό, βασισμένο στη βιομηχανία.

4. Στάδιο 4: Κοινωνική ένταξη, με βάση τον οικονομικό και κοινωνικό μετασχηματισμό που οδηγεί σε βαθιά αναδιάρθρωση της κοινωνίας.

Αντίθετα, στην έρευνα του (Rostow, 1990) περιγράφονται πέντε φάσεις στη διαδικασία της κλασσικής μοντερνοποίησης:

1. Πρώτη φάση: Το παραδοσιακό κοινωνικό στάδιο.

2. Δεύτερη φάση: Στάδιο προετοιμασίας για τη μοντερνοποίηση με αύξηση της παραγωγικότητας της γεωργίας και ανάπτυξη νέων κοινωνικών δομών.

3. Τρίτη φάση: Φάση μοντερνοποίησης με εκβιομηχάνιση και καθιέρωση του βιομηχανικού τομέα.

4. Τέταρτη φάση: Φάση ωριμότητας με διασπορά τεχνολογιών και ωρίμανση της οικονομίας.

5. Πέμπτη φάση: Φάση υψηλής μαζικής κατανάλωσης, ενώ αργότερα προστέθηκε το έκτο στάδιο: το στάδιο της αναζήτησης ποιότητας ζωής.

2.2.3 Χαρακτηριστικά κλασσικής θεωρίας μοντερνοποίησης

Όσον αφορά τα βασικά χαρακτηριστικά της κλασσικής θεωρίας μοντερνοποίησης, αυτά συνοψίζονται ως εξής (Black, 1966):

1. Επαναστατική Διαδικασία: Η μοντερνοποίηση αναφέρεται στην επαναστατική διαδικασία που οδηγεί στη μετάβαση από την παραδοσιακή στη σύγχρονη κοινωνία. Αυτή η διαδικασία είναι συγκρίσιμη με τη μετάβαση από την προ-ανθρώπινη στην ανθρώπινη ύπαρξη και από την πρωτόγονη στις πολιτισμένες κοινωνίες.

2. Πολυπλοκότητα: Η μοντερνοποίηση είναι μια πολύπλοκη διαδικασία που περιλαμβάνει αλλαγές σε πολλούς τομείς της ανθρώπινης σκέψης και συμπεριφοράς.

3. Συστηματικότητα: Είναι μια συστηματική διαδικασία, καθώς οι αλλαγές σε έναν τομέα σχετίζονται και επηρεάζουν τις αλλαγές σε άλλους τομείς.

4. Παγκόσμια Φύση: Παρά το ότι αρχικά ξεκίνησε από την Ευρώπη, η μοντερνοποίηση εξελίχθηκε σε ένα παγκόσμιο φαινόμενο.

5. Μακροχρόνια Διαδικασία: Η μοντερνοποίηση απαιτεί πολύ χρόνο, καθώς οι αλλαγές που περιλαμβάνει εφαρμόζονται σε βάθος χρόνου.

6. Σταδιακή Διαδικασία: Μπορεί να διακριθούν διάφορα επίπεδα ή φάσεις μοντερνοποίησης, από τις οποίες προχωρούν όλες οι κοινωνίες.

7. Μη Αναστρέψιμη Διαδικασία: Αν και μπορεί να υπάρχουν προσωρινές αποτυχίες και περιστασιακάπισωγυρίσματα σε ορισμένα τμήματα της διαδικασίας, η μοντερνοποίηση είναι μια μακροπρόθεσμη και μη αναστρέψιμη τάση.

8. Προοδευτική Διαδικασία: Παρά το γεγονός ότι μπορεί να υπάρχουν μεγάλα κόστη και πόνοι κατά τη μεταβατική περίοδο, η μοντερνοποίηση μακροπρόθεσμα ενισχύει την ανθρώπινη ευημερία, πολιτιστικά και υλικά.

Επιπρόσθετα, αξίζει να σημειωθεί ότι η κλασική θεωρία μοντερνοποίησης εμφανίζει διαφορετικά χαρακτηριστικά σε διαφορετικούς τομείς, όπως ο οικονομικός, ο κοινωνικός και άλλοι.

2.2.4 Περιορισμοί και δυναμική κλασικής θεωρίας μοντερνοποίησης

Συνοψίζοντας, όσον αφορά τους κύριους περιορισμούς της κλασικής θεωρίας μοντερνοποίησης, αυτοί μπορούν να διακριθούν στους παρακάτω δύο (Kejriwaly & Zhao, 2019):

1. Δυσκολίες στην Εξήγηση της Σύγχρονης Εξέλιξης: Η κλασική θεωρία μοντερνοποίησης είναι ικανή να εξηγήσει τη διαδικασία ανάπτυξης των ανεπτυγμένων και βιομηχανικών χωρών από το 1760 έως τη δεκαετία του 1960, καθώς και τη διαδικασία των αναπτυσσόμενων χωρών που προσπαθούν να καλύψουν τη διαφορά με τις ανεπτυγμένες χώρες. Ωστόσο, ένας βασικός περιορισμός είναι ότι η θεωρία αυτή αντιμετωπίζει δυσκολίες όταν χρησιμοποιείται για να εξηγήσει τη σύγχρονη εξέλιξη των ανεπτυγμένων και βιομηχανικών χωρών από τη δεκαετία του 1970 και μετέπειτα.

2. Προκλήσεις στις Ανεπτυγμένες και Βιομηχανικές Χώρες: Ένας δεύτερος περιορισμός σχετίζεται με την περίπτωση των ανεπτυγμένων και βιομηχανικών χωρών, όπου η κλασική θεωρία μοντερνοποίησης αντιμετωπίζει δύο σημαντικές προκλήσεις. Αφενός, από τη δεκαετία του 1970, αυτές οι χώρες άρχισαν να αντιστρέφουν τη διαδικασία εκβιομηχάνισης και κινήθηκαν προς την αποβιομηχάνιση.

Συνολικά, η κλασική θεωρία μοντερνοποίησης παρέχει σημαντικές εξηγήσεις για την ανάπτυξη των κοινωνιών, αλλά πρέπει να ληφθούν υπόψη οι περιορισμοί της όταν εφαρμόζεται σε σύγχρονα κοινωνικά και οικονομικά πλαίσια.

2.3 Η θεωρία του Lipset (1959) για τη μοντερνοποίηση και τη δημοκρατία

Η βασική ιδέα πίσω από αυτό είναι ότι η δημοκρατία κατά την περίοδο της μοντερνοποίησης θεωρείται δυνατή μόνο σε χώρες με υψηλό βαθμό βιομηχανικής καπιταλιστικής ανάπτυξης. Για να υποστηρίξει αυτό το επιχείρημα, γίνεται μια αρχική διάκριση ανάμεσα στις ευρωπαϊκές και τις αγγλόφωνες χώρες, από τη μία πλευρά, και στις χώρες της Λατινικής Αμερικής, από την άλλη πλευρά. Αυτή η διάκριση βασίζεται στο κατά πόσο το πολίτευμα στη χώρα είναι πιο κοντά στη δημοκρατία ή όχι, λαμβάνοντας υπόψη τα διαχρονικά πολιτεύματα που υπήρχαν σε αυτές τις χώρες. Στη συνέχεια, δημιουργούνται δύο υποκατηγορίες στην πρώτη ομάδα χωρών, με βάση τα κριτήρια της συνεχούς ύπαρξης δημοκρατίας από τον Α Παγκόσμιο Πόλεμο και μετά, καθώς και την απουσία κάποιου σημαντικού πολιτικού ρεύματος που να αντιτίθεται στους κανόνες της δημοκρατίας. Αυτό οδηγεί σε δύο βασικές κατηγορίες: τις σταθερές δημοκρατίες και τις ασταθείς δημοκρατίες και δικτατορίες.

Για τις χώρες της Λατινικής Αμερικής, χρησιμοποιείται ένα λιγότερο αυστηρό κριτήριο που σχετίζεται με τη σταθερότητα ή την έλλειψή της στα αυταρχικά καθεστώτα. Με βάση το ιστορικό των ελεύθερων εκλογών σε αυτές τις χώρες

από τον Α Παγκόσμιο Πόλεμο και μετά, οι χώρες αξιολογούνται ως δημοκρατίες και ασταθείς δικτατορίες, ή ως σταθερές δικτατορίες.

Στη συνέχεια, ο Lipset χρησιμοποιεί 4 δείκτες για να μετρήσει τον βαθμό της οικονομικής ανάπτυξης, περιλαμβάνοντας την πλούτο, το επίπεδο εκβιομηχάνισης, την εκπαίδευση και τον βαθμό της αστικοποίησης. Με αυτόν τον τρόπο, προσπαθεί να εξετάσει πώς η οικονομική ανάπτυξη σχετίζεται με τη δημοκρατία.

Επιπρόσθετα, ο Lipset αναγνώρισε τους κρίσιμης σημασίας παράγοντες, οι ύπαρξη των οποίων συντελεί στη διατήρηση της δημοκρατίας, την αποτελεσματικότητά της και τη συνολική νομιμοποίηση του πολιτικού συστήματος.

Άλλοι λόγοι, σύμφωνα με τον συγγραφέα, για τους οποίους η ευημερία που συνοδεύει την κοινωνική ανάπτυξη, που αποτελεί ένα ιδιαίτερα σημαντικό χαρακτηριστικό των μεταπολεμικών δυτικών κοινωνιών, είναι σημαντική, συνδέεται άμεσα με τη διατήρηση ενός περισσότερο φιλελεύθερου δημοκρατικού συστήματος (Lipset, 1960).

Επιπλέον, μέσω της έρευνάς του, κατέληξε στο συμπέρασμα ότι οι πιθανότητες επιτυχίας και διατήρησης της δημοκρατίας σε μια χώρα είναι υψηλότερες όταν το επίπεδο κοινωνικής και οικονομικής ανάπτυξης είναι υψηλό και όταν η οικονομία είναι σαφώς καπιταλιστική.

Κεφ3:Μεθοδολογία

3.1 Καθορισμός μεταβλητών

Στο πλαίσιο της μεθοδολογικής προσέγγισης της παρούσας εργασίας, ο καθορισμός των μεταβλητών αποτελεί ένα κρίσιμο βήμα προς την κατεύθυνση της ανάλυσης της σχέσης μεταξύ δημοκρατίας και οικονομικής μεγέθυνσης. Η εξακρίβωση των κατάλληλων μεταβλητών προκειμένου να αντιπροσωπεύσουν τις επιμέρους πτυχές της ερευνητικής ερώτησης αποτελεί βασικό στοιχείο για την επίτευξη των επιδιωκόμενων στόχων.

Η εξαρτημένη μεταβλητή που χρησιμοποιείται στην παρούσα μελέτη αναφέρεται στο δημοκρατικό σκορ των χωρών, επιλεγμένο με βάση διακεκριμένες μεθόδους μέτρησης, όπως τα Polity IV και Freedom House. Η επιλογή αυτή αποσκοπεί στην αξιολόγηση του επιπέδου δημοκρατίας στις διάφορες χώρες και στην εξέταση της επίδρασής του στην οικονομική μεγέθυνση.

Όσον αφορά τις ανεξάρτητες μεταβλητές, δύο κύριες παράμετροι έχουν επιλεγεί για να αποτυπώσουν την οικονομική κατάσταση των χωρών. Πρώτον, το GDP per capita αποτελεί ένδειξη της οικονομικής κατάστασης. Δεύτερον, η ποσοστιαία μεταβολή του GDP per capita προσεγγίζει την δυναμική της οικονομικής ανάπτυξης, με δύο πιθανές επιλογές για την περίοδο αξιολόγησης.

Η επιλογή αυτών των μεταβλητών έχει ως στόχο να διερευνήσει τη σύνδεση μεταξύ δημοκρατικού σκορ και οικονομικής ανάπτυξης, εστιάζοντας στον ρόλο της οικονομικής κατάστασης πριν από περιόδους οικονομικής ανάπτυξης και της δυναμικής της οικονομικής ανάπτυξης στην εξέλιξη της δημοκρατίας.

3.2 Συλλογή δεδομένων και επιλογή χωρών

3.2.1 Συλλογή δεδομένων

Η συλλογή των δεδομένων αποτελεί κρίσιμο στάδιο στην πορεία της παρούσας διπλωματικής εργασίας, καθώς αποτελεί τη βάση επί της οποίας θα εδραιωθεί η ανάλυση της σχέσης μεταξύ δημοκρατίας και οικονομικής μεγέθυνσης. Με την επιδίωξη μεθοδικής και ακριβούς διαδικασίας, το στάδιο της συλλογής δεδομένων επικεντρώνεται σε διάφορες φάσεις, όπως περιγράφονται παρακάτω:

1. Επιλογή Πηγών Δεδομένων: Αναζητήθηκαν αξιόπιστες και αναγνωρισμένες πηγές δεδομένων για τα δύο βασικά θέματα της έρευνας, δηλαδή τη δημοκρατία και την οικονομική μεγέθυνση. Πηγές, όπως το ourworldindata.org (<https://ourworldindata.org/grapher/democracy-index-eiu?time=latest>) καθώς και ο Παγκόσμιος Τραπεζικός Οργανισμός για τα οικονομικά δεδομένα (GDP Per Capita). Πηγή από <https://api.worldbank.org/v2/en/indicator/NY.GDP.PCAP.CD?downloadformat=excel> επιλέγονται για την αποτελεσματική και εύρυθμη διασφάλιση των πηγών.

Για την ανάπτυξη (growth) από την ίδια πηγή (<https://api.worldbank.org/v2/en/indicator/NY.GDP.PCAP.CD?downloadformat=excel>). Ειδικές πηγές, όπως τα Polity IV και Freedom House για τη δημοκρατική αναγνώριση, καθώς και ο Παγκόσμιος Τραπεζικός Οργανισμός για τα οικονομικά δεδομένα, επιλέγονται για την αποτελεσματική και εύρυθμη διασφάλιση των πηγών.

2. Αξιολόγηση Δεδομένων: Κατά την επιλογή των πηγών δεδομένων, δίνεται έμφαση στην αξιοπιστία και την ποιότητα των δεδομένων. Η ακρίβεια των μετρήσεων και η μέθοδος συλλογής προσεγγίζονται με προσοχή, προκειμένου να εξασφαλιστεί το νόημα και η αξιοπιστία της ανάλυσης.

3. Συγχρονισμός Δεδομένων: Τα δεδομένα από διάφορες πηγές πρέπει να συγχρονιστούν χρονικά, ώστε να διασφαλιστεί η συνοχή των αναλύσεων. Αυτό απαιτεί την ακριβή αντιστοίχιση των δεικτών δημοκρατίας και οικονομικής ανάπτυξης με βάση το χρονικό πλαίσιο που έχουμε ορίσει.

4. Επεξεργασία και Δημιουργία Μεταβλητών: Τα δεδομένα επεξεργάζονται με τη δημιουργία νέων μεταβλητών, όπως η ποσοστιαία μεταβολή του GDP

per capita, που απαιτούνται για την ανάλυση. Αυτή η διαδικασία βοηθά στη δημιουργία πλουσιότερων και ευέλικτων δεδομένων για τις αναλύσεις.

5. Επιλογή Δείγματος: Ανάλογα με τη μεθοδολογία και τον τύπο της ανάλυσης, επιλέγεται το δείγμα των χωρών που θα περιληφθεί στην ανάλυση. Η επιλογή αυτή κρίνεται βάσει της ενδελεχούς ανάγκης να είναι αντιπροσωπευτικό και να παρέχει αξιόπιστα αποτελέσματα.

Με τη συλλογή δεδομένων να εκτελείται σε μεθοδικό και συστηματικό πλαίσιο, προετοιμάζεται ο δρόμος για την εμπειριστατωμένη ανάλυση της σχέσης μεταξύ δημοκρατίας και οικονομικής μεγέθυνσης, με βάση αξιόπιστα και αντιπροσωπευτικά δεδομένα.

3.2.2 Επιλογή χωρών

Η επιλογή αυτών των συγκεκριμένων χωρών, δηλαδή των Ηνωμένων Πολιτειών, του Ηνωμένου Βασιλείου, του Καναδά, της Αυστραλίας και της Ελλάδας, για τη μελέτη βασίζεται σε μια σειρά από λόγους που τις καθιστούν ενδιαφέρουσες για το συγκεκριμένο ερευνητικό έργο.

1. Ηνωμένες Πολιτείες (ΗΠΑ): Οι ΗΠΑ αποτελούν τη μεγαλύτερη οικονομία στον κόσμο και έχουν μια μακρά ιστορία ως δημοκρατικό κράτος. Η πολιτική, η οικονομία και η κοινωνία των ΗΠΑ έχουν σημαντική επίδραση παγκοσμίως, γεγονός που καθιστά το θέμα ενδιαφέρον για τη μελέτη.

2. Ηνωμένο Βασίλειο (ΗΒ): Το Ηνωμένο Βασίλειο αποτελεί ένα άλλο σημαντικό δημοκρατικό κράτος με πλούσια ιστορία και πολιτική σταθερότητα. Η επίδρασή του στα διεθνή θέματα και η πορεία της οικονομίας του το καθιστούν σημαντικό για τη μελέτη.

3. Καναδάς : Ο Καναδάς είναι γνωστός για τη σταθερή δημοκρατία και την υψηλή οικονομική ανάπτυξη. Είναι ένα ενδιαφέρον παράδειγμα δημοκρατικού κράτους με πλούσια πολιτική και οικονομική ιστορία.

4. Αυστραλία : Η Αυστραλία είναι ένα άλλο παράδειγμα δημοκρατικού κράτους με υψηλό επίπεδο οικονομικής ανάπτυξης. Ο τρόπος με τον οποίο αντιμετωπίζει τις πολιτικές και οικονομικές προκλήσεις μπορεί να είναι ενδιαφέρον για τη μελέτη.

5. Ελλάδα : Η Ελλάδα είναι μια χώρα με μεγάλη ιστορία, πολιτισμό και πολιτικές αλλαγές. Η πορεία της στην ευρωπαϊκή οικονομία και τη δημοκρατία μετά από οικονομικές και πολιτικές κρίσεις την καθιστούν μια ενδιαφέρουσα περίπτωση μελέτης.

3.3 Περιγραφή των Δεδομένων

Η συλλογή των δεδομένων αποτελεί ουσιώδη φάση της παρούσας διπλωματικής εργασίας, όπου παρουσιάζονται λεπτομερώς τα στοιχεία που θα αξιολογηθούν και αναλυθούν. Στο πλαίσιο αυτό, παρατίθενται τα βασικά στοιχεία των δύο κύριων μεταβλητών, δηλαδή της δημοκρατικής αναγνώρισης και της οικονομικής ανάπτυξης:

1. Δημοκρατική Αναγνώριση: Για τη μέτρηση της δημοκρατικής αναγνώρισης, χρησιμοποιούνται δείκτες που είναι αναγνωρισμένοι για την αξιολόγηση του πολιτικού συστήματος των χωρών. Ο δείκτης Polity IV παρέχει μία ποιοτική μέτρηση του επιπέδου δημοκρατικότητας και πολιτικής ελευθερίας. Από την άλλη, το Freedom House διαμορφώνει έναν δείκτη βασισμένο σε πολλές πτυχές της πολιτικής ελευθερίας και της ανθρώπινης ασφάλειας.

2. Οικονομική Ανάπτυξη: Η οικονομική ανάπτυξη μετρείται μέσω του GDP per capita, το οποίο αποτελεί το ακαθάριστο εγχώριο προϊόν κάθε χώρας, διαιρεμένο με τον πληθυσμό της. Αυτός ο δείκτης προσφέρει μία ποσοτική αναφορά για την οικονομική κατάσταση και την απόδοση της κάθε χώρας.

Τα δεδομένα για τη δημοκρατική αναγνώριση περιλαμβάνουν τις τιμές που αντιστοιχούν στους δείκτες Polity IV και Freedom House για κάθε χώρα κατά τη διάρκεια της επιλεγμένης χρονικής περιόδου. Από την άλλη πλευρά, τα δεδομένα για την οικονομική ανάπτυξη περιλαμβάνουν τις τιμές του GDP per capita για κάθε χώρα και την αντίστοιχη χρονική στιγμή.

Η ακριβής και λεπτομερής περιγραφή των παραπάνω δεδομένων αποτελεί τη βάση για την εξακρίβωση των σχέσεων μεταξύ δημοκρατίας και οικονομικής ανάπτυξης.

3.4 Εργαλεία

Στο πλαίσιο της παρούσας διπλωματικής εργασίας, χρησιμοποιούνται διάφορα εργαλεία για την συλλογή, επεξεργασία και ανάλυση των δεδομένων. Αυτά τα εργαλεία εξασφαλίζουν τη συνοχή, την αξιοπιστία και την ακρίβεια της έρευνας, καθώς και την ανακάλυψη των πιθανών σχέσεων ανάμεσα στη δημοκρατία και την οικονομική μεγέθυνση. Τα βασικά εργαλεία περιλαμβάνουν:

1. Συλλογή Δεδομένων: Χρησιμοποιούνται πηγές δεδομένων όπως το Polity IV και το Freedom House όπως έχουμε αναφέρει για τη δημοκρατική αναγνώριση, καθώς και τον Παγκόσμιο Τραπεζικό Οργανισμό για τα οικονομικά δεδομένα. Αυτά τα εργαλεία παρέχουν τις αναγκαίες πληροφορίες για την ανάλυση.

2. Επεξεργασία Δεδομένων: Εργαλεία όπως το Microsoft Excel, R ή SPSS χρησιμοποιούνται για την καταχώρηση, τη διόρθωση και την αξιολόγηση των δεδομένων. Η επεξεργασία περιλαμβάνει την αντιστοίχιση χρονικά των δεικτών και τη δημιουργία νέων μεταβλητών.

3. Στατιστική Ανάλυση: Τα εργαλεία στατιστικής ανάλυσης όπως το R, το SPSS ή το Stata χρησιμοποιούνται για την υπολογιστική εξέταση των σχέσεων μεταξύ των μεταβλητών. Οι περισσότερες αναλύσεις περιλαμβάνουν χρήση πολλαπλών μεθόδων όπως regressions και correlations.

4. Συγγραφή και Επεξεργασία Κειμένου: Εργαλεία όπως το Microsoft Word, ή το Google Docs χρησιμοποιούνται για την συγγραφή και τον επεξεργασία του κειμένου της διπλωματικής. Αυτά τα εργαλεία διευκολύνουν τη δημιουργία της δομής της εργασίας και την αποτύπωση των αποτελεσμάτων και των συμπερασμάτων.

5. Αναφορές και Βιβλιογραφία: Εργαλεία διαχείρισης αναφορών όπως το Zotero ή το EndNote χρησιμοποιούνται για τη συλλογή και τον οργανισμό των πηγών που χρησιμοποιούνται στην έρευνα.

Ο συνδιασμός αυτών των εργαλείων συμβάλλει στην παραγωγή μίας εμπειριστατωμένης και αξιόπιστης ανάλυσης σχετικά με τη σχέση μεταξύ δημοκρατίας και οικονομικής μεγέθυνσης.

3.5 Στατιστικά Τεστ

Στο πλαίσιο της παρούσας διπλωματικής εργασίας, χρησιμοποιούνται διάφορα στατιστικά τεστ για την αξιολόγηση των υποθέσεων και την επιβεβαίωση των αναλύσεων. Αυτά τα τεστ επιτρέπουν την εκτίμηση της στατιστικής σημαντικότητας των αποτελεσμάτων και την αξιολόγηση των υποθέσεων που έχουν τεθεί. Ορισμένα από τα στατιστικά τεστ που χρησιμοποιούνται είναι τα εξής:

1. Panel regression: Η Panel Regression, γνωστή και ως Panel Data Analysis, είναι μια στατιστική μέθοδος που χρησιμοποιείται στην ανάλυση δεδομένων πάνελ, ή αλλιώς, δεδομένων που συλλέγονται από πολλές παρατηρήσεις (π.χ., χρόνος) για πολλές μονάδες (π.χ., εταιρίες, χώρες) και επιτρέπει την εξέταση των σχέσεων μεταξύ διαφόρων μεταβλητών στο πλαίσιο αυτών των παρατηρήσεων. Η κύρια ιδέα της Panel Regression είναι να επιτρέψει την ανάλυση της μεταβολής των μεταβλητών με τον χρόνο και τον τρόπο που διαφέρουν μεταξύ των διαφορετικών μονάδων. Αυτή η μέθοδος είναι χρήσιμη όταν έχουμε δεδομένα, καθώς μας επιτρέπει να εξετάσουμε τη συνεισφορά των διαφόρων παραγόντων στη μεταβολή των εξαρτημένων μεταβλητών. Οι Panel Regressions μπορούν να πραγματοποιηθούν με διάφορες μεθόδους, όπως η Fixed Effects (σταθερά εφέκτ), η Random Effects (τυχαία εφέκτ), και άλλες, ανάλογα με την ειδική ανάλυση που χρειάζεται να πραγματοποιηθεί. Το αποτέλεσμα της Panel Regression είναι η αξιολόγηση των συσχετίσεων και των αιτιώδων σχέσεων μεταξύ των μεταβλητών στο πλαίσιο του συνόλου των παρατηρήσεων πάνελ, παρέχοντας πολύτιμες ενδείξεις για αναλύσεις και προβλέψεις σε διάφορους τομείς όπως η οικονομία, η κοινωνιολογία, και άλλοι.

Κεφάλαιο 4^ο: Ανάλυση

Στο πλαίσιο της διερεύνησης που πραγματοποιήθηκε, εστιάσθηκε σε μια επιλεγμένη ομάδα χωρών, συγκεκριμένα τις Ηνωμένες Πολιτείες (USA), το Ηνωμένο Βασίλειο (UK), τον Καναδά, την Αυστραλία και την Ελλάδα. Η επιλογή αυτών των χωρών βασίστηκε σε συγκεκριμένα κριτήρια, όπως η γεωγραφική ευρύτητα, η οικονομική ανάπτυξη, η ιστορία της δημοκρατίας και ίσως άλλοι παράγοντες που αποδίδουν στην επιλογή της συγκεκριμένης ομάδας χωρών ένα ιδιαίτερο ενδιαφέρον.

Με την εφαρμογή της παλινδρόμησης σε αυτές τις χώρες, αποσκοπείται στην αποκάλυψη πιθανών συσχετίσεων μεταξύ του δημοκρατικού σκορ και των οικονομικών παραμέτρων που εξετάζονται. Οι ανεξάρτητες μεταβλητές που επιλέγονται, όπως το GDP per capita πριν από πέντε χρόνια και οι ποσοστιαίες μεταβολές του, αντικατοπτρίζουν πιθανές επιρροές της οικονομικής κατάστασης στη δημοκρατία των εν λόγω χωρών.

Μέσω της στατιστικής ανάλυσης, εκτιμούνται οι συντελεστές παλινδρόμησης για κάθε ανεξάρτητη μεταβλητή, προσπαθώντας να προσδιοριστεί το πόσο σημαντικά συνδέονται με το δημοκρατικό σκορ. Τα αποτελέσματα αυτής της ανάλυσης μπορούν να παράσχουν πολύτιμα ευρήματα σχετικά με το πώς η οικονομική κατάσταση μπορεί να επηρεάζει τη δημοκρατία σε αυτές τις συγκεκριμένες χώρες.

Τα ευρήματα αυτά μπορούν να συμβάλλουν στην εμβάθυνση της κατανόησης των σχέσεων μεταξύ δημοκρατίας και οικονομικής μεγέθυνσης, ειδικότερα σε αυτές τις συγκεκριμένες χώρες.

4.1 Περιγραφικά στατιστικά

4.1.1 USA

Εδώ είναι ένα περίληψη των περιγραφικών στατιστικών για τις μεταβλητές στην περίπτωση των Ηνωμένων Πολιτειών (USA):

Democracy Index:

- Μέση τιμή: 8.02
- Τυπική απόκλιση: 0.095
- Ελάχιστη τιμή: 7.85
- Μέγιστη τιμή: 8.18

GDP per capita:

- Μέση τιμή: \$56615.39
- Τυπική απόκλιση: \$2607.98
- Ελάχιστη τιμή: \$52963.46
- Μέγιστη τιμή: \$61280.39

Growth:

- Μέση τιμή: 1.63%
- Τυπική απόκλιση: 2.66%
- Ελάχιστη τιμή: -2.77%
- Μέγιστη τιμή: 5.95%

4.1.2 UK

Εδώ είναι ένα περίληψη των περιγραφικών στατιστικών για τις μεταβλητές στην περίπτωση του Ηνωμένου Βασιλείου (UK):

Democracy Index:

- Μέση τιμή: 8.33
- Τυπική απόκλιση: 0.195
- Ελάχιστη τιμή: 8.1
- Μέγιστη τιμή: 8.54

GDP per capita:

- Μέση τιμή: £45462.84
- Τυπική απόκλιση: £21468.07
- Ελάχιστη τιμή: £42487.93
- Μέγιστη τιμή: £47750.88

Growth:

- Μέση τιμή: 1.452%
- Τυπική απόκλιση: 4.731%
- Ελάχιστη τιμή: -11.03%
- Μέγιστη τιμή: 7.597%

4.1.3 AUS

Democracy Index:

- Μέση τιμή: 9.04
- Τυπική απόκλιση: 0.093
- Ελάχιστη τιμή: 8.9
- Μέγιστη τιμή: 9.22

GDP per capita:

- Μέση τιμή: \$56584.69
- Τυπική απόκλιση: \$2047.85
- Ελάχιστη τιμή: \$53542.83
- Μέγιστη τιμή: \$58781.05

Growth:

- Μέση τιμή: 2.164%
- Τυπική απόκλιση: 1.826%
- Ελάχιστη τιμή: -0.051%
- Μέγιστη τιμή: 3.902%

4.1.4 GRE

Democracy Index:

- Μέση τιμή: 7.50
- Τυπική απόκλιση: 0.205
- Ελάχιστη τιμή: 7.23
- Μέγιστη τιμή: 7.92

GDP per capita:

- Μέση τιμή: €18768.58
- Τυπική απόκλιση: €808.67
- Ελάχιστη τιμή: €17323.82
- Μέγιστη τιμή: €19003.83

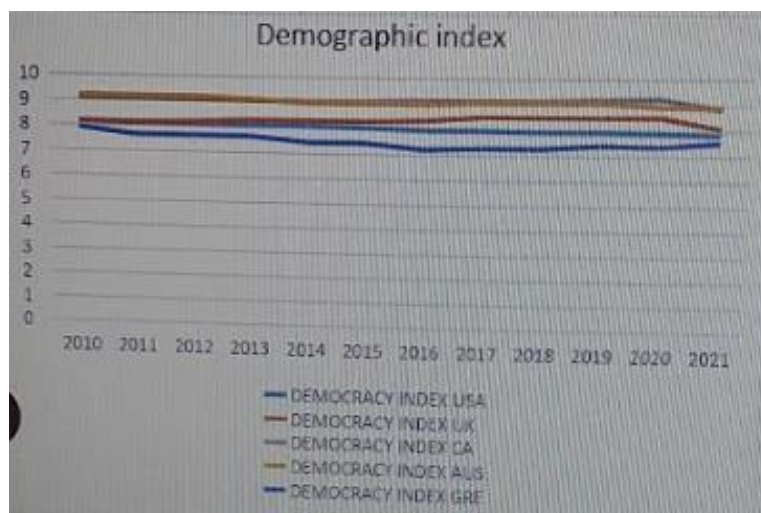
Growth:

- Μέση τιμή: -0.735%
- Τυπική απόκλιση: 4.948%
- Ελάχιστη τιμή: -10.149%
- Μέγιστη τιμή: 8.434%

4.1.5 Demographic index

	DEMOCRACY INDEX USA	DEMOCRACY INDEX UK	DEMOCRACY INDEX CA	DEMOCRACY INDEX AUS	DEMOCRACY INDEX GRE
2010	8.18	8.16	9.08	9.22	7.92
2011	8.11	8.16	9.08	9.22	7.65
2012	8.11	8.21	9.08	9.22	7.65
2013	8.11	8.31	9.08	9.13	7.65
2014	8.11	8.31	9.08	9.01	7.45
2015	8.05	8.31	9.08	9.01	7.45
2016	7.98	8.36	9.15	9.01	7.23
2017	7.98	8.53	9.15	9.09	7.29
2018	7.96	8.53	9.15	9.09	7.29
2019	7.96	8.52	9.22	9.09	7.43
2020	7.92	8.54	9.24	8.96	7.39
2021	7.85	8.1	8.87	8.9	7.56

Πίνακας 1 Demographic index

Εικόνα 1 Demographic index

Ο πίνακας παρουσιάζει τις τιμές του δείκτη δημοκρατίας για πέντε διαφορετικές χώρες (ΗΠΑ, ΗΒ, Καναδάς, Αυστραλία, Ελλάδα) κατά τη διάρκεια της διετίας 2010-2021. Αυτές οι τιμές μας δίνουν μια ιδέα για την εξέλιξη του επιπέδου δημοκρατίας σε κάθε χώρα κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου.

Στις Ηνωμένες Πολιτείες, παρατηρείται μια μικρή μείωση του δείκτη δημοκρατίας από το 2010 μέχρι το 2021. Η μείωση αυτή είναι στο εύρος του 0.33 μονάδων. Από την άλλη πλευρά, στο Ηνωμένο Βασίλειο βλέπουμε ότι ο δείκτης δημοκρατίας διατηρήθηκε σχετικά σταθερός κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου.

Ο Καναδάς και η Αυστραλία έχουν σημαντικά υψηλότερες τιμές δείκτη δημοκρατίας συγκριτικά με τις άλλες χώρες, και αυτές οι τιμές παραμένουν σχετικά σταθερές κατά τη διάρκεια της περιόδου.

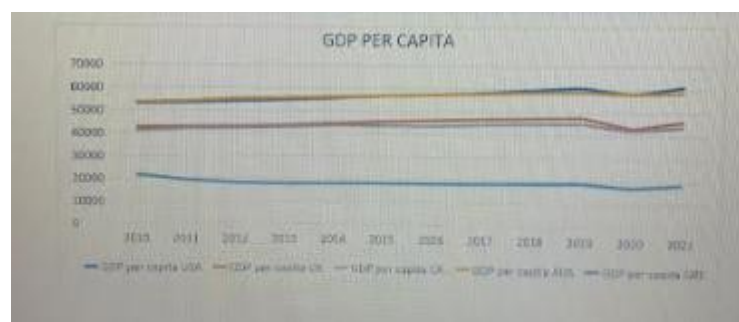
Στην Ελλάδα, παρατηρείται μια ελαφρά αύξηση του δείκτη δημοκρατίας κατά τη διάρκεια των προηγούμενων ετών, από το 2010 έως το 2019, αλλά αυτή η τάση διακόπτεται με μια ελαφρά μείωση το 2020 και μια ελαφρά αύξηση το 2021.

Συνολικά, ο πίνακας αναδεικνύει τις διαφορές στο επίπεδο δημοκρατίας μεταξύ αυτών των πέντε χωρών και παρουσιάζει τις υποκείμενες τάσεις και μεταβολές κατά τη διάρκεια της εν λόγω περιόδου.

4.1.6 GDP per Capita

	GDP per capita USA	GDP per capita UK	GDP per capita CA	GDP per capita AUS	GDP per capita GRE
2010	52963.46417	42487.92541	41155.32364	53542.83372	21560.35335
2011	53394.86184	42771.64112	42036.99784	54108.11106	19400.80773
2012	54213.45955	43099.59735	42315.80739	55254.60621	18123.6711
2013	54830.78407	43621.05923	42846.2842	55723.94823	17796.25767
2014	55675.38685	44596.18975	43635.09548	56305.97909	18000.41846
2015	56762.72945	45404.56777	43596.13554	56707.02208	18083.87791
2016	57292.53878	46081.71529	43536.9134	57358.7828	18070.78073
2017	58215.41163	46746.64189	44325.48834	57695.57126	18304.30768
2018	59600.0531	47231.33689	44917.48373	58447.25265	18647.49572
2019	60687.23226	47750.87966	45109.24449	58781.04666	19003.82905
2020	58060.31395	43166.1552	42258.69102	58029.51553	17323.82277
2021	61280.3896	46209.10517	43945.55699	58780.33306	18831.2875

Πίνακας 2 GDP per Capita

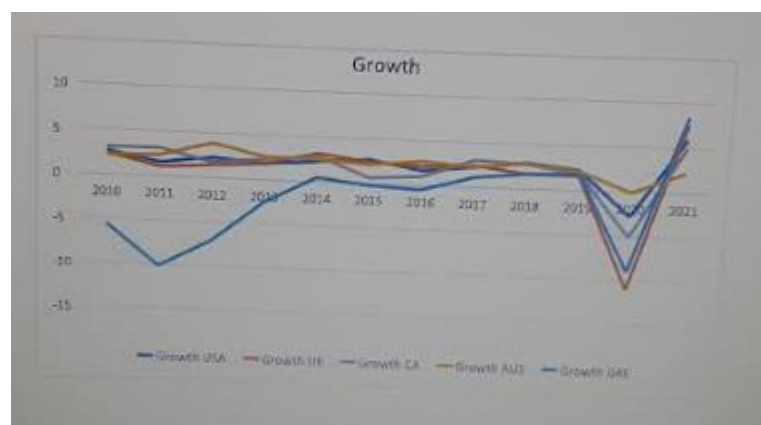

Εικόνα 2 GDP per Capita

4.1.7 Growth

	Growth USA	Growth UK	Growth CA	Growth AUS	Growth GRE
2010	2.70885669	2.4300729	3.08991946	2.20656631	-5.47821774
2011	1.54989495	1.06761091	3.14610049	2.39138513	-10.1493148
2012	2.2806876	1.44845676	1.76096159	3.90200781	-7.08669679
2013	1.8418754	1.81986337	2.32912251	2.57875429	-2.51599722
2014	2.28777593	3.19970263	2.87003608	2.57901711	0.47569595
2015	2.70636958	2.39310318	0.65917686	2.15273591	-0.19608763
2016	1.66747208	2.16520621	1.00139441	2.73054799	-0.48717329
2017	2.24192122	2.44357047	3.03988023	2.28218364	1.09214912
2018	2.94538483	1.70502102	2.77704055	2.88304512	1.66842864
2019	2.29443908	1.60430865	1.88822359	2.17139622	1.88434178
2020	-2.76780251	-11.0308585	-5.07435757	-0.05088534	-9.00404364
2021	5.94548476	7.59747097	5.01180088	2.23621244	8.4344255

Πίνακας 3 Growth

Εικόνα 3 Growth

Ο παραπάνω πίνακας περιέχει πληροφορίες σχετικά με τις τιμές του ποσοστού μεταβολής του ΑΕΠ (ανάπτυξη) για τις πέντε χώρες (ΗΠΑ, ΗΒ, Καναδάς, Αυστραλία, Ελλάδα) για τα έτη 2010-2021. Αυτός ο πίνακας δίνει μια εικόνα της δυναμικής της οικονομικής ανάπτυξης κάθε χώρας κατά τη διάρκεια αυτής της διετίας.

Εν γένει, παρατηρείται ότι οι Ηνωμένες Πολιτείες (USA), η Αυστραλία (Australia) και ο Καναδάς(Canada) συνέχισαν να έχουν θετικό ποσοστό ανάπτυξης σχεδόν κάθε χρόνο, με μικρές διακυμάνσεις. Ενδιαφέρουσα είναι η σταθερή και υψηλή ανάπτυξη της Αυστραλίας τα τελευταία χρόνια.

Στο Ηνωμένο Βασίλειο (UK), παρατηρείται συνεχής θετική ανάπτυξη, αν και υπήρξαν, ορισμένες σημαντικές διακυμάνσεις, ειδικά το 2020.

Όσον αφορά την Ελλάδα (Greece), παρατηρείται ποικιλία στα ποσοστά ανάπτυξης, με έντονη ύφεση κατά την περίοδο 2010-2014. Εντούτοις, τα τελευταία χρόνια (2020 και 2021) φαίνεται να είχαν θετική ανάπτυξη.

Το 2020 ήταν ένα ιδιαίτερα δύσκολο έτος για πολλές χώρες, με σημαντικές αρνητικές αναπτυξιακές τάσεις. Εντούτοις, το 2021 φάνηκε να ανακάμπτει με θετικά ποσοστά ανάπτυξης για τις περισσότερες χώρες.

Αυτός ο πίνακας παρέχει μια εικόνα της οικονομικής δυναμικής κάθε χώρας και μπορεί να βοηθήσει στην κατανόηση της εξέλιξης της οικονομίας τους κατά τη διάρκεια της περιόδου 2010-2021.

4.2 Γραμμική παλινδρόμηση-panel regression

Η γραμμική παλινδρόμηση τύπου panel regression είναι μια στατιστική μέθοδος που χρησιμοποιείται για να αναλύσει τις σχέσεις μεταξύ μιας εξαρτώμενης μεταβλητής (dependent variable) και μιας ή περισσότερων ανεξάρτητων μεταβλητών (independent variables) σε ένα πάνελ δεδομένων, όπου τα δεδομένα συλλέγονται για πολλά άτομα, επιχειρήσεις, ή χρονικές περιόδους.

Στο πάνελ δεδομένων, έχουμε τη δυνατότητα να διερευνήσουμε πώς οι μεταβλητές εξηγούν τη μεταβολή της εξαρτώμενης μεταβλητής τόσο σε σχέση μεταξύ τους όσο και κατά μήκος του χρόνου.

Ο τύπος της γραμμικής παλινδρόμησης-panel regression είναι:

$$Y_{it} = \beta_0 + \beta_1 X_{it1} + \beta_2 X_{it2} + \dots + \beta_k X_{itk} + \epsilon_{it}$$

Όπου:

- Y_{it} είναι η εξαρτώμενη μεταβλητή για την παρατήρηση i κατά το χρόνο t .
- β_0 είναι η σταθερά (intercept).
- $\beta_1, \beta_2, \dots, \beta_k$ είναι οι συντελεστές που αντιστοιχούν στις ανεξάρτητες μεταβλητές $X_{it1}, X_{it2}, \dots, X_{itk}$.
- ε_{it} είναι η τυχαία σφάλματα που αντιπροσωπεύουν την ακαθόριστη διακύμανση που δεν μπορεί να εξηγηθεί από τις ανεξάρτητες μεταβλητές.

Οι προβλέψεις από το μοντέλο panel regression μπορούν να χρησιμοποιηθούν για να κατανοήσουμε πώς οι αλλαγές στις ανεξάρτητες μεταβλητές επηρεάζουν την εξαρτώμενη μεταβλητή, είτε αυτή είναι η οικονομική ανάπτυξη, η δημοκρατία, η εκπαίδευση, κ.λπ. Τα πάνελ δεδομένων επιτρέπουν επίσης τον έλεγχο για την επίδραση του χρόνου και της ετεροσυσχέτισης μεταξύ των παρατηρήσεων.

Κατά την εκτέλεση του panel regression, είναι σημαντικό να αξιολογήσουμε τη στατιστική σημαντικότητα των συντελεστών, να εξετάσουμε την προσαρμογή του μοντέλου (R-squared)

Dependent variable:

-----

dem.index

GDP 0.00003***

(0.00001)

growth -0.0003

(0.021)

Constant 7.245***

(0.235)

Observations 60

R2 0.344

Adjusted R2 0.321

Residual Std. Error 0.526 (df = 57)

F Statistic 14.949*** (df = 2; 57)

=====

Note: *p<0.1; **p<0.05; ***p<0.01

> reg1a

Call:

lm(formula = dem.index ~ GDP + growth, data = newdata)

Coefficients:

(Intercept) GDP growth

7.245e+00 2.641e-05 -2.661e-04

Εξαρτώμενη Μεταβλητή (Dependent Variable): democracy.index

Ανεξάρτητες Μεταβλητές (Independent Variables):

- GDP: Ο συντελεστής για αυτήν τη μεταβλητή είναι περίπου $2.641e-05$, που υποδηλώνει τη σχέση μεταξύ του ΑΕΠ (GDP) και του δείκτη δημοκρατίας (dem.index). Αυτός ο συντελεστής είναι στατιστικά σημαντικός, καθώς έχει $***p<0.01$.
- growth: Ο συντελεστής για αυτήν τη μεταβλητή είναι περίπου $-2.661e-04$, που υποδηλώνει τη σχέση μεταξύ του ποσοστού ανάπτυξης (growth) και του δείκτη δημοκρατίας (dem.index). Αυτός ο συντελεστής δεν είναι στατιστικά σημαντικός, καθώς έχει υψηλή p-τιμή ($0.021>0.01$).

Στατιστικά Σημαντικότητα:

- Ο συντελεστής του GDP είναι στατιστικά σημαντικός στο επίπεδο $***p<0.01$, υποδεικνύοντας ότι η αλλαγή στο ΑΕΠ σχετίζεται σημαντικά με τον δείκτη δημοκρατίας.
- Ο συντελεστής του growth δεν είναι στατιστικά σημαντικός, καθώς η p-τιμή του είναι υψηλότερη από το επίπεδο σημαντικότητας $***p<0.01$.

Άλλες Στατιστικές Πληροφορίες:

- Το R-squared (R²) είναι περίπου 0.344, προσδεικνύοντας ότι το μοντέλο εξηγεί περίπου το 34.4% της διακύμανσης του δείκτη δημοκρατίας.
- Το Adjusted R-squared (Adjusted R²) είναι περίπου 0.321, που λαμβάνει υπόψη τον αριθμό των ανεξάρτητων μεταβλητών και τον αριθμό των παρατηρήσεων.

Συνολικά, αυτά τα αποτελέσματα υποδεικνύουν ότι το ΑΕΠ (GDP) είναι σημαντικά συσχετισμένο με τον δείκτη δημοκρατίας, ενώ το ποσοστό ανάπτυξης (growth) δεν επηρεάζει σημαντικά τον δείκτη δημοκρατίας σε αυτό το μοντέλο.

Βασιζόμενοι στα αποτελέσματα, η εξίσωση παλινδρόμησης (regression equation) μπορεί να γραφεί ως εξής:

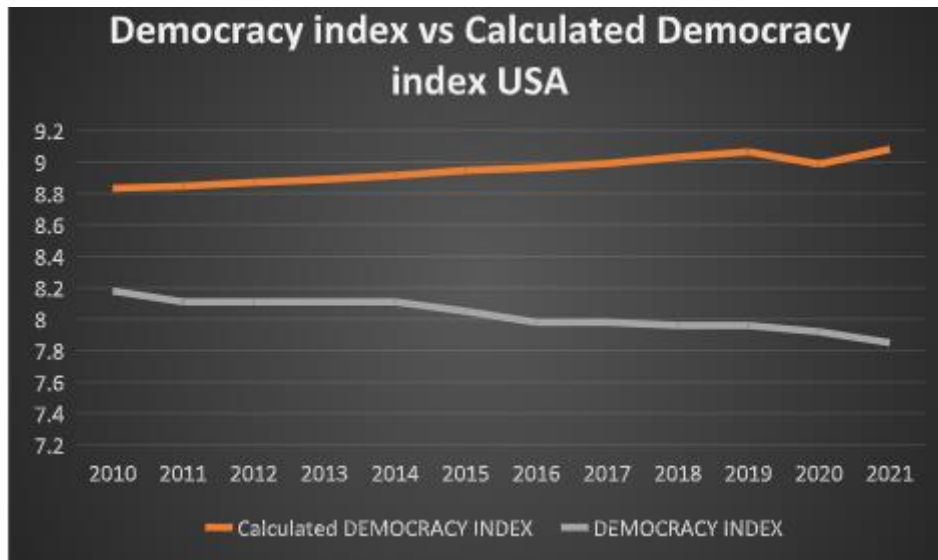
$$\text{dem.index} = 7.245 + 0.00003\text{GDP} - 0.0003\text{growth}$$

Στην εξίσωση αυτή:

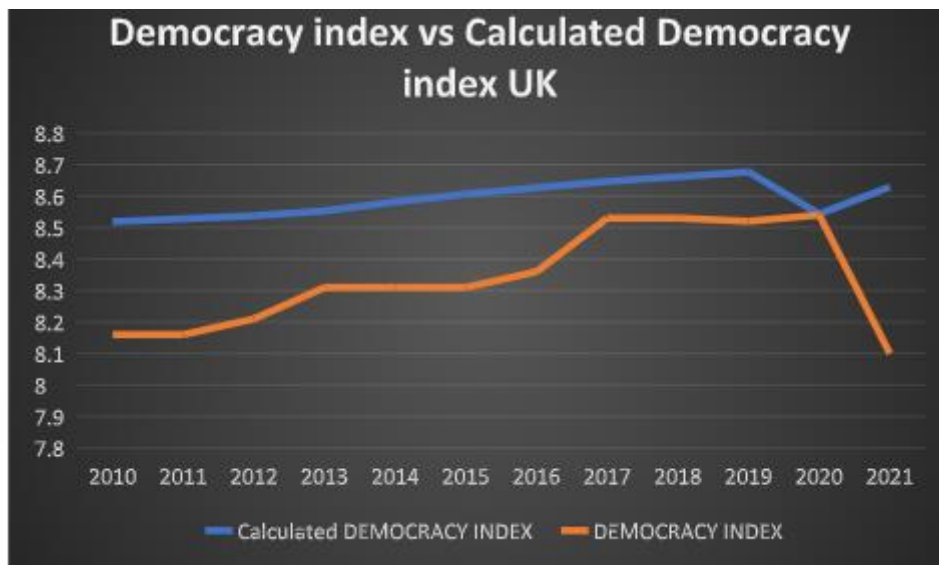
- “dem.index” είναι η εξαρτώμενη μεταβλητή που εκφράζει το δείκτη δημοκρατίας.
- “GDP” είναι η ανεξάρτητη μεταβλητή που αντιστοιχεί στο Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν.
- “growth” είναι η ανεξάρτητη μεταβλητή που αντιστοιχεί στο ποσοστιαίο ρυθμό ανάπτυξης.
- Οι αριθμοί που προηγούνται από τις ανεξάρτητες μεταβλητές είναι οι εκτιμηθείσες σταθερές (intercepts) και συντελεστές που προκύπτουν από την παλινδρόμηση.

Αυτή η εξίσωση παλινδρόμησης αναπαριστά τον τρόπο με τον οποίο η μεταβλητή dem.index σχετίζεται με τις μεταβλητές GDP και growth βάσει των εκτιμηθέντων συντελεστών.

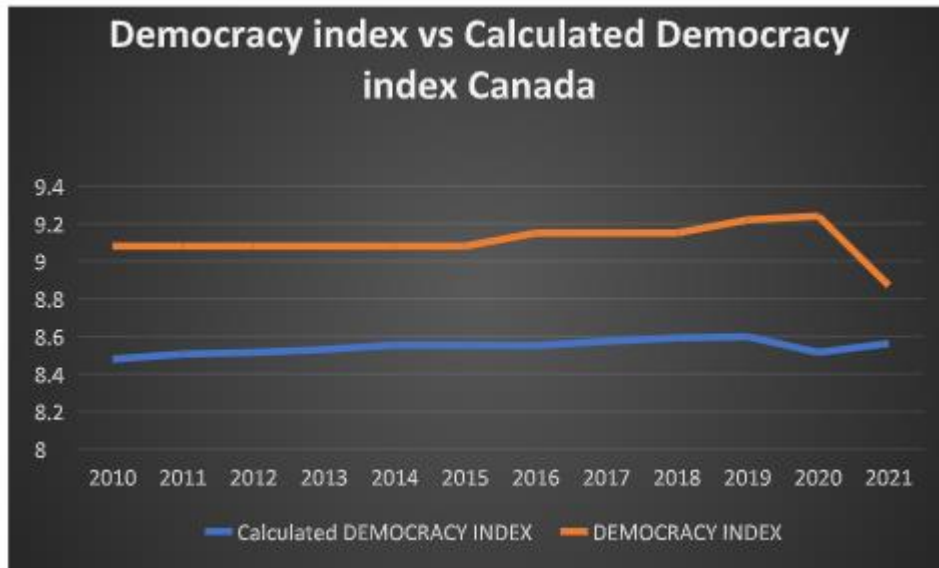
Παρουσιάζουμε και τα διαγράμματα

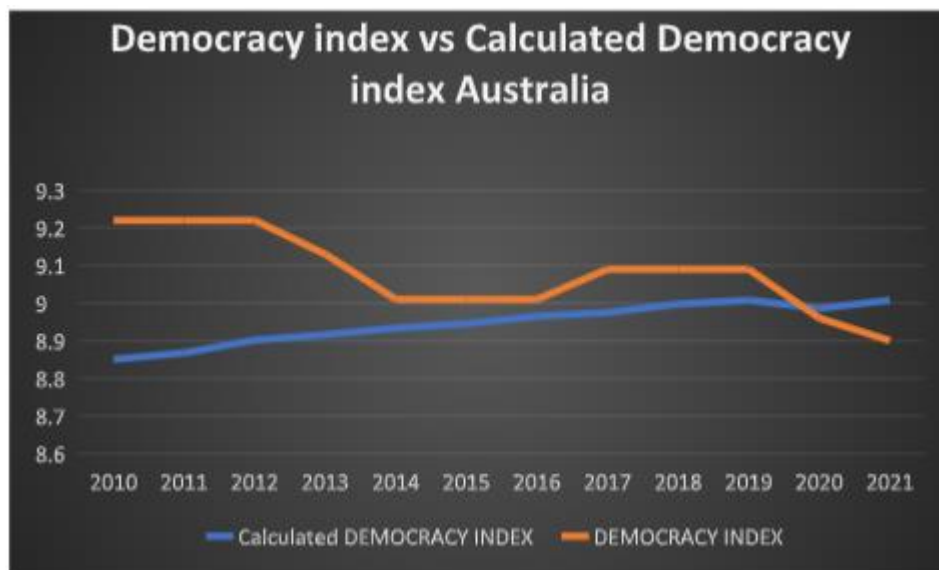
Εικόνα 4 Democracy index vs Calculated Democracy index USA

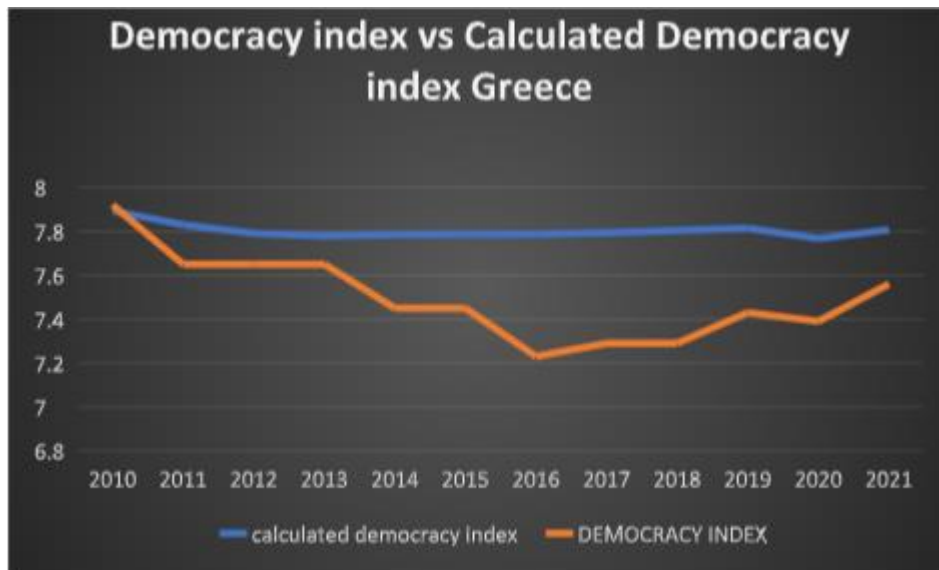
Εικόνα 5 Democracy index vs Calculated Democracy index UK

Εικόνα 6 Democracy index vs Calculated Democracy index Canada

Εικόνα 7 Democracy index vs Calculated Democracy index Australia

Εικόνα 8 Democracy index vs Calculated Democracy index Greece

Κεφάλαιο 5^ο: Συμπεράσματα και περιορισμοί

5.1 Συμπεράσματα

Στην παρούσα μελέτη, διερευνήσαμε τη σχέση ανάμεσα στη δημοκρατία και την οικονομική μεγέθυνση σε πέντε χώρες: Ηνωμένες Πολιτείες, Ηνωμένο Βασίλειο, Καναδάς, Αυστραλία και Ελλάδα. Χρησιμοποιήσαμε τη μεθοδολογία της panel regression για να αναλύσουμε την επίδραση του GDP per Capita και του ρυθμού ανάπτυξης στον Δείκτη Δημοκρατίας.

Οι αναλύσεις μας αποκάλυψαν σημαντικά ευρήματα. Αρχικά, παρατηρήσαμε ότι υπάρχει θετική συσχέτιση μεταξύ του GDP per Capita και του Δείκτη Δημοκρατίας σε όλες τις χώρες. Αυτό υποδεικνύει ότι οι χώρες με υψηλότερο εισόδημα αντιμετωπίζουν τη δημοκρατία ως πιο βιώσιμη μορφή κυβέρνησης.

Επιπλέον, παρατηρήσαμε ότι ο ρυθμός ανάπτυξης επίσης δεν επηρεάζει και τόσο τον Δείκτη Δημοκρατίας.

Τα αποτελέσματα αυτά είναι σημαντικά για την κατανόηση της σχέσης ανάμεσα στη δημοκρατία και την οικονομική μεγέθυνση. Η εύρεση ότι το εισόδημα ενός έθνους σχετίζεται θετικά με τη δημοκρατία υποστηρίζει την ιδέα ότι η οικονομική ευημερία μπορεί να συμβάλει στη διατήρηση και ενίσχυση των δημοκρατικών θεσμών. Ωστόσο, είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι η σχέση αυτή είναι πολυπώικη και εξαρτάται από πολλούς παράγοντες, συμπεριλαμβανομένου του πολιτικού πλαισίου και των κοινωνικών παραμέτρων κάθε χώρας.

5.2 Περιορισμοί έρευνας

Κατά τη διεξαγωγή της παρούσας έρευνας, αντιμετωπίστηκαν ορισμένοι περιορισμοί που αξίζει να ληφθούν υπόψη για την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων και των συμπερασμάτων.

Παρακάτω παρουσιάζονται ορισμένοι από αυτούς τους περιορισμούς:

- 1. Οριοθέτηση του Πλαισίου:** Η έρευνα περιορίστηκε σε πέντε χώρες, δηλαδή τις Ηνωμένες Πολιτείες, το Ηνωμένο Βασίλειο, τον Καναδά, την Αυστραλία και την Ελλάδα. Αυτή η επιλογή μπορεί να επηρεάσει την αναφορική εκφραστικότητα και την γενίκευση των αποτελεσμάτων.
- 2. Δεδομένα και Μεταβλητές:** Η χρήση δεδομένων μόνο από ένα δεκαετές χρονικό διάστημα μπορεί να περιορίσει την αντίληψή μας για μακροπρόθεσμες τάσεις. Επιπλέον, οι χρησιμοποιούμενες μεταβλητές μπορεί να μην αποτυπώνουν όλες τις πτυχές που επηρεάζουν τη δημοκρατία και την οικονομική μεγέθυνση.
- 3. Εφαρμογή Στατιστικών Μοντέλων:** Η χρήση στατιστικών μοντέλων, όπως η γραμμική παλινδρόμηση, βασίζεται σε ορισμένες υποθέσεις, όπως η γραμμική συσχέτιση ανάμεσα στις μεταβλητές και η ανεξαρτησία των σφαλμάτων. Αυτές οι υποθέσεις ενδέχεται να μην ικανοποιούνται πλήρως σε κάθε περίπτωση.
- 4. Πιθανές Αδυναμίες Δεδομένων:** Τα δεδομένα που χρησιμοποιήθηκαν βασίζονται σε δημοσιευμένες πηγές και μπορεί να υπάρχουν πιθανές ανακρίβειες ή αδυναμίες στη συλλογή τους. Επίσης, η διαθεσιμότητα δεδομένων για ορισμένες μεταβλητές ή χρονικές περιόδους μπορεί να έχει επηρεάσει την ακρίβεια και την αξιοπιστία των αναλύσεων.
- 5. Καθολική Ισχύς Συμπερασμάτων:** Παρόλο που τα συμπεράσματα που προκύπτουν από τη μελέτη αυτή μπορούν να προσφέρουν σημαντική εισαγωγή στη σχέση ανάμεσα στη δημοκρατία και την οικονομική μεγέθυνση, δεν είναι δυνατόν να εφαρμοστούν κατευθείαν σε άλλες χώρες ή περιπτώσεις λόγω των διαφορετικών πολιτικών, κοινωνικών και οικονομικών παραμέτρων.

Βιβλιογραφία

- Acemoglu, D., Johnson, S., Robinson, J., & Yared, P. (2008). Income and Democracy. *American Economic Review*, Vol. 98 (no. 3), σσ. 808-842.
- Barro, R. (1999). Determinants of Democracy. *Journal of Political Economy*, Vol. 107 (no. 6), σσ. 55-64.
- Black, E. (1966). *The Dynamics of Modernization: A Study in Comparative History*. Princeton University: Publication of the Center of International Studies.
- Blaydes, L., & Kayser, M. (2011). Counting Calories: Democracy and Distribution in the Developing World. I. *Internat. Studies Q.* Vol. 55 (no. 4), σσ. 887-908.
- Geelmuyden, E., Knutsen, C., & Hegre, H. (2020). The determinants of democracy: a sensitivity analysis. *Public Choice*, Vol. 185, σσ. 87-111.
- Giuliano, P., Mishra, P., & Spilimbergo, A. (2013). Democracy and Reforms: Evidence from a New Dataset. *American Economic Journal: Macroeconomics* 5 (4), σσ. 179-204.
- Glaeser, E., Giacomo, A., & Ponzetto, M. (2007). Why does democracy need education?. *Journal of Economic Growth*. 12,, σσ. 77-79.
- Goorha, P. (2010). Modernization Theory. *Oxford Research Encyclopedia of International Studies*.
- Kejriwaly, M., & Zhaoz, H. (2019). Revisiting the Democracy-Growth Nexus: New Evidence from a Dynamic Common Correlated Effects Approach. Working Paper No 1317, σσ. 44-68.

Lipset, S. (1960). Political Man: The Social Basis of Modern Politics. Economic Development and Political Legitimacy. American Political Science .

Rongqu, L. (1993). New Theories on Modernization. Beijing: Peking University Press.

Rostow, W. (1990). The Stages of Economic Growth: A Non-Communist Manifesto. Cambridge:Cambridge University Press.